

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาล
วัดราษฎร์นิยมธรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กชพร ชูระนาคะ

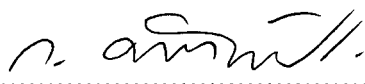
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

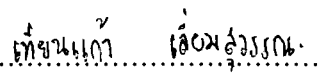
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ กชพร ฐะนาคะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

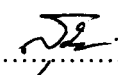
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..........อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

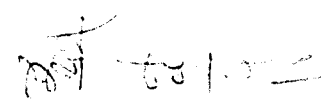
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..........ประธาน
(อาจารย์ ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร)

..........กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

..........กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนีย์ ธรรมเสนา)

วันที่...25...เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ....2558.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์สุปราณี ธรรมพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง ส่งผลให้การศึกษาลำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงในความกรุณาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ของวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้มาผสมผสานจนสามารถทำงานวิจัยได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางเพ็ญศรี เนะแก้ว ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม นางฉนิษฐาภา แดงสมสุขเจริญ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม และอาจารย์ ดร.วัลลภ ใจดี อาจารย์ประจำ ภาควิชาพื้นฐาน สาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย และขอขอบพระคุณบุคลากรครู โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณจากใจจริง

กชพร ชูวนาคะ

56930250: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/ การบริหารจัดการ/ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม/

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กชพร ชูระนาคะ: ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ
โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (OPINIONS AMONG
EDUCATIONAL PERSONNEL TOWARD THE ADMINISTRATION BASED ON
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY OF WAT RAJNIYOMTHAM MUNICIPAL
SCHOOL) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุปราณี ธรรมพิทักษ์, IMAS. 116 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียน
เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น
ของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ที่มีต่อการบริหาร
จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชากร คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนเทศบาล
วัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม
และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Compare mean

จากผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่าด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ
ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของบุคลากรครูโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรที่มีเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าเพศหญิง บุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า
บุคลากรที่มีอายุมากกว่า บุคลากรที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่ากับบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่า
ระดับปริญญาตรี บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์
ในการทำงานน้อยกว่า

56930250: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.

(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: OPINION/ ADMINISTRATION/ WAT RAJNIYOMTHAM MUNICIPAL
SCHOOL/ PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY

KUDCHAPORN TUVANAKA: OPINIONS AMONG EDUCATIONAL
PERSONNEL TOWARD THE ADMINISTRATION BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY
PHILOSOPHY OF WAT RAJNIYOMTHAM MUNICIPAL SCHOOL. ADVISOR:
SUPRANEE THAMMAPITAK, IMAS. 116 P. 2015.

The purposes of this study were to examine the opinions among educational personnel toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school, located in Sriracha Municipality, Chon Buri Province and to compare the level of their opinions toward the administration. The population of this study was 66 teachers working for Wat Rajniyomtham municipal school. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, standard deviation, and a comparison of means.

The results of the study revealed that the level of opinions among educational personnel toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school was found at the highest level. When considering each aspect, the administration of human resources was rated with the highest means, followed by the aspects of administration of academic and budget, respectively. Based on the results from the comparisons, it was shown that male subjects demonstrated a higher level of opinion toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school than their female counterparts. Also, the subjects, aged no more than 30, showed a higher level of opinion toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school than the subjects, aged more than 30. In addition, the subjects holding a bachelor's degree or equivalence demonstrated a higher level of opinion toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school than those holding a higher degree. Finally, it was found that the subjects with 10 year-work experience held a higher level of opinion toward the administration based on Sufficiency Economy Philosophy of Wat Rajniyomtham municipal school than those with fewer years of work experience.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดการบริหารการศึกษา.....	9
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	24
ประวัติโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นียมธรรม.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	66
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	67
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	85
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
4-2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวม.....	68
4-3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารวิชาการ.....	70
4-4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงบประมาณ.....	74
4-5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงานบุคคล.....	77
4-6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารทั่วไป.....	82
4-7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของ บุคลากรครูโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ.....	86
4-8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอายุ.....	87
4-9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	88
4-10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....	90

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2-1 หลักความพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	27
2-2 หลักความมีเหตุผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	28
2-3 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	29
2-4 หลักการมีความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	30
2-5 หลักการมีคุณธรรมที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	31
2-6 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	32
2-7 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นียมธรรม.....	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันเป็นยุคของกระแสโลกาภิวัตน์ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาครอบงำสังคมไทยให้กลายเป็นสังคมวัตถุนิยมและสังคมแห่งการบริโภคนิยม เปลี่ยนแปลงแตกต่างประเทศรับกระแสจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ทำให้คนไทยละเลยวัฒนธรรมไทย การอยู่แบบพึ่งพาอาศัยกัน การทำงานแข่งกันเวลา เพื่อการได้มาของการบริโภคนิยมใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม จึงทำให้เกิดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับปัญหาสังคมต่าง ๆ มากมาย

ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับทุกขั้นตอน เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐานคือการมีกินมีใช้ของประชาชนด้วยวิธีการประหยัดระมัดระวัง และถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอสมควรแล้ว เศรษฐกิจพอเพียงก็เปรียบเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้ นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” (กรมปรกครอง, 2541, หน้า 2)

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นย้ำแนวทางในการพัฒนาบ้านเมืองให้อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง และทรงเตือนประชาชนชาวไทยมิให้ประมาท และให้ตระหนักถึงการพัฒนาดำเนินขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จนกระทั่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่าง ๆ มาร่วมกันกลั่นกรอง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สรุปเป็นนิยามและได้อัญเชิญมาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน คือ กรอบแนวคิด คุณลักษณะคำนิยามที่แสดงความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและความปลอดภัย มีภูมิคุ้มกัน ประการสุดท้ายที่ควรพิจารณาคือ เงื่อนไขความรู้เกี่ยวกับวิชาการ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง

“ถ้าไม่มีเศรษฐกิจพอเพียงเวลาไฟดับจะพึ่งหมดยังทำอะไร ที่ที่ต้องใช้ไฟฟ้าก็ต้องแย่งไป หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที ถ้าเรามีเครื่องปั่นไฟ ก็ให้ปั่นไฟ หรือถ้าเราโบราณกว่ามีดก็จุดเทียนคือทางที่แก้ไขปัญหาเสมอ ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ก็เป็นขั้น ๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี่เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ จะต้องมี

การแลกเปลี่ยนต้องมีที่ช่วยเหลือนั่น พอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2541, หน้า 9)

จากแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชดำรัสไว้ ด้วยพระอัจฉริยภาพที่มองการณ์ไกล แต่ปัจจุบันการพัฒนาบ้านเมืองนั้นมองภาพความสำเร็จไปข้างหน้าเพียงด้านเดียว โดยไม่มองข้างหลัง ไม่คิดถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น มีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนมากขึ้น คนส่วนใหญ่จะพูดถึงความร่ำรวยเงินทอง แข่งขันกันบริโภค แสดงอำนาจในการซื้อในสังคมคนรวยและคนทั่วไปให้ความหมาย ความจนไว้ว่า คือการไม่มีความสามารถในการบริโภค ขาดอำนาจซื้อ แท้จริงแล้วความจน หมายถึงการไม่รู้ที่จะทำอย่างไร เมื่อเกิดปัญหาและมีความทุกข์

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542) อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ผู้สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมานาน ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองได้ (Relative self sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือนร้อน โดยการสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้ ในทางตรงข้าม ระบบทุนนิยม นายทุนจะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตลอดเป็นอย่างมากประกอบกับการสื่อสารที่ดีทำให้ข่าวการลงทุนแพร่กระจายอย่างรวดเร็วจนทำให้โลกทั้งใบมีขนาดเล็กลงเท่าหมู่บ้านเล็ก ๆ สภาพที่มีการสื่อสารอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพนี้เรียกว่า Small village จึงทำให้เกิดลัทธิเอาอย่างในระบบทุนนิยม

ต่อมาปี พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวาง คือคำว่า พอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ทำอะไรต้องเพียงพอหมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภมาก พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหรา ก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง ทางความคิดก็เหมือนกัน ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ความพอเพียงในความคิดก็คือ แสดงความคิดของตัวเอง ความเห็นของตัวเอง และปล่อยให้คนอื่นพูดบ้างและพิจารณาว่าที่เขาพูดกับที่เราพูดอันไหนพอเพียง อันไหนเข้าเรื่อง ถ้าไม่เข้าเรื่องก็แก้ไขเพราะว่าถ้าพูดกันโดยที่ไม่รู้เรื่องกันก็จะกลายเป็นการทะเลาะกันฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณ และความมีเหตุผล”

ที่ผ่านมาในการพัฒนาโรงเรียนเราอาจใช้ตัวเงินเป็นจำนวนมากในการสร้างความสำเร็จของโรงเรียนเพื่อให้เป้าประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ประสบผลสำเร็จ โดยอาจไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบ

ที่จะตามมา หากมองให้ลึกซึ้งแล้วเราจะพบว่าทางสายกลางในการดำเนินการของโรงเรียนนั้นคือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานเพื่อที่จะต้องดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงต้องการมีการตัดสินใจ โดยการพิจารณาจากข้อมูลให้ถ่องแท้ เพราะถ้าหากเกิดผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ก็จะสามารถดำรงอยู่และรอดพ้นจากภัยได้อย่างมั่นคง มีความยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่แปรปรวนตลอดเวลา เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคลและครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงภาครัฐ และจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความหมายไว้ชัดเจนว่า การนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้นั้นสามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวางตั้งแต่ระดับครอบครัว จนถึงภาครัฐ โรงเรียนก็นับเป็นองค์กรระดับชุมชนที่ควรนำเอากระแสพระราชดำรัส โดยเฉพาะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเพียงพอในการบริหารงาน

โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้เข้าร่วม โครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง และได้มีแนวปฏิบัติเพื่อเป็นนโยบายในการส่งเสริมให้โรงเรียนน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการสถานศึกษา และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม จึงได้กำหนดแนวทางวิสัยทัศน์ของโรงเรียนไว้ว่า “โรงเรียนเป็นฐานจัดการเรียนรู้ มุ่งสู่อาเซียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สานสัมพันธ์ชุมชน บนวิถีประชาธิปไตย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นหลักการในการบริหารจัดการและจัดการศึกษา

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามภาระหน้าที่ของการบริหารงานในโรงเรียนตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปงานของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

ตามแนวของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และสองเงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม อันจะนำไปเป็นแนวทางสะท้อนให้ผู้บริหารได้ทราบถึงสภาพการบริหารงาน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในการบริหารงานของสถานศึกษาที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

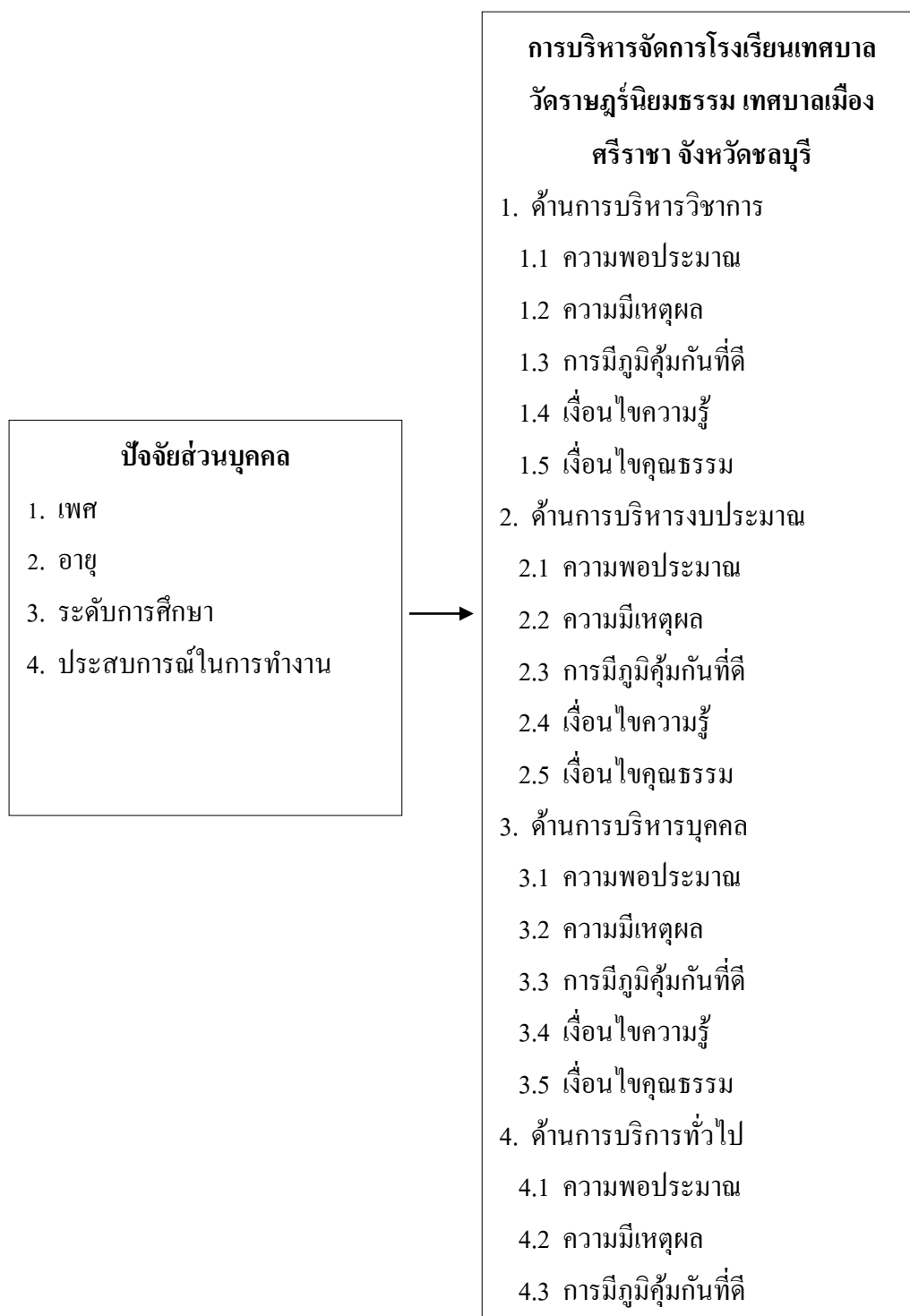
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ภาระหน้าที่การบริหารจัดการสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่ให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไป เพื่อนำหลักแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม มาใช้ในการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามขอบข่ายงานใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

การนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการ ตามหลักแนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. เงื่อนไขความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)
5. เงื่อนไขคุณธรรม (เชื้อสัจสุจริต ขยันอดทน ความเพียร การใช้สติปัญญา ไม่โลภ

ไม่ตระหนี่)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 66 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเอาแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาจัดการบริหารงานภายในโรงเรียน
2. ผลการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการบริหารสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียนต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำนิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลัก ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลัก การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึง ถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลัก การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับ ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

4. เงื่อนไขความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลัก ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน อนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

5. เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลัก การเสริมสร้างคุณธรรม ประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและความอดทน ความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาใน ขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือด้านการบริหาร วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยยึดหลัก การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอัน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขของความรู้คู่คุณธรรม โดยมีขอบเขตการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตั้งแต่การพัฒนาปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ตลอดจนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี จัดทำหน่วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการจัดสรร จัดตั้ง จัดหาและอนุมัติ การบริหารการเงินและพัสดุของสถานศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ ดูแลการใช้งบประมาณ ต่าง ๆ ที่ดำเนินงานตามแผน โครงการและกิจกรรมที่ตั้งไว้ โดยเน้นความพอดีหรือพอประมาณ ความมีเหตุผล และความคล่องตัว ความระมัดระวัง การสร้างภูมิคุ้มกันในการป้องกันปัญหา ก่อนที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต และต้องประสานสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ในระดับต่าง ๆ

3. การบริหารงานบุคคล หมายถึง การกำหนด แต่งตั้ง บุคลากรในการดำเนินงาน ที่คำนึงถึงศักยภาพความเหมาะสมของผู้สอน ผู้เรียน และท้องถิ่น กำหนดนโยบายหรือแนวทาง ในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานจัดระบบบริหารองค์กรให้ครอบคลุม โครงสร้าง ภารกิจงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ตามเป้าหมาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งหวังที่จะสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในประเด็นสำคัญของการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยหัวข้อสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 การบริหารโรงเรียน
 - 1.3 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียน
 - 1.4 การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
 - 2.4 ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.5 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ
 - 2.6 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน
 - 2.7 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
3. ประวัติโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษามาจากคำว่า การบริหาร และการศึกษา ซึ่งหากพิจารณาคำว่า การบริหาร อาจพิจารณาได้สองทาง คือ พิจารณาในรูปของกิจกรรมที่มนุษย์ร่วมกันดำเนินงานเพื่อการอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าของสังคมประการหนึ่ง และพิจารณาในรูปของศาสตร์

คือหลักวิชา อันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวพันกับทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และปัจจัยที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานของหน่วยงานองค์การ สังคม และประเทศชาติอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้การพัฒนา ไปตามแนวทางที่กลุ่มชนนั้นมีความประสงค์ ได้มีนักวิชาการและหน่วยงาน ทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษาสรุปได้ดังนี้

Banard (n.d. อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม, 2547, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ (2542, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนภายในองค์กรร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกัน กับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตาม เป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ที่นำเอาทรัพยากรการศึกษา มาปฏิบัติประกอบกับ กระบวนการบริหาร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทรานี สงวนนาม (2547, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรม โดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงาน ของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบ การบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
3. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 1) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการ ดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร โดยอาศัย หน้าที่การบริหารที่สำคัญ หน้าที่การบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้ศาสตร์และศิลป์ ร่วมมือกันดำเนินการกิจต่าง ๆ เพื่อให้การกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีระบบ และนำมาซึ่งความสำเร็จคู่ลงในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและนอกองค์กร สร้างความสำเร็จให้กับองค์กร โดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

การบริหารโรงเรียน

การบริหารงานโรงเรียน เป็นกระบวนการและภาระงานของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะนำโรงเรียนนั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ โดยทั้งนี้ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร โรงเรียนต้องใช้กระบวนการทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหาร โรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของการบริหาร โรงเรียนไว้หลากหลาย

สมคิด บางโม (2544, หน้า 153) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน คือ หากการจัดการบริหารงานใน โรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไป ย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ภิญโญ สาธร (2519 อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2544, หน้า 2) ให้ความหมายว่า การบริหาร โรงเรียน คือกิจกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการศึกษา ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน ดำเนินการพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะคติ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหาร โรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมมือกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงาน ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาศักยภาพของ โรงเรียน และผลผลิตของ โรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่จะบริหาร โรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหาร จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น

ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา จิตวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหารที่หวังผลในการบริหารจำเป็นที่จะต้องรู้หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ประสบการณ์เดียว ความรู้บริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไปประยุกต์ใช้เป็นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การบริหารจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่การที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลป์นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคลและสถานการณ์ โดยเข้าใจธรรมชาติของการบริการอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปรัชญาในการบริหารองค์กรว่าควรจะใช้แบบใดจึงจะเหมาะสม

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ได้มีการกำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียน โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียนไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งสรุปสาระดังนี้

- ด้านการบริหารวิชาการ เป็นภาระงานของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพราะเป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของการบริหารวิชาการ และขอบข่ายภารกิจ พอสรุปได้ดังนี้

นราภรณ์ คำหวาน (2544, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นับตั้งแต่งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานอบรมทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33-38) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ขอบข่ายและภารกิจ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการศึกษาเป็นกระบวนการ ดำเนินการ เพราะเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานกิจกรรมวิชาการ เป็นการจัดเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนการสอน การเก็บข้อมูล การศึกษา การวิเคราะห์การวิจัย การวัดผลและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ด้านการบริหารงบประมาณ ได้มีผู้ที่ให้ความหมายและขอบข่ายภารกิจไว้ พอสรุป ได้ดังนี้

สมเด็จพระสังฆราช (2544, หน้า 607) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือแผนการดำเนินงานอันเกี่ยวเนื่องกับการเงิน สำหรับผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น ๆ โดยให้เสียค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด และสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานดังกล่าว นอกจากนี้ งบประมาณยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพได้อีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 39-50) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายและภารกิจ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
6. การบริหารการเงิน
7. การบริหารบัญชี
8. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการทางการเงินของเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยต้องอาศัยความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและทางราชการมากที่สุด

- ด้านการบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 51-63) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารบุคคล ในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนอง ภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อบำเนิการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการ พัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายและภารกิจ

1. การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ ทั้งนี้ก็ยังคงคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อโรงเรียนและราชการมากที่สุด

- ด้านการบริหารทั่วไป ได้มีผู้ให้ความหมายและขอบข่ายภาระงานดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2546, หน้า 89) ได้กล่าวถึง หลักการและแนวคิดไว้ว่า การบริหารทั่วไป ควรยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักการบริหารงาน เน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง มุ่งพัฒนาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อสื่อสาร ได้อย่างรวดเร็ว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 64-73) การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวก อย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ขอบข่ายและภารกิจ
 1. การดำเนินงานธุรการ
 2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
 7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
 8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

10. การรับนักเรียน

11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และ

ตามอัธยาศัย

12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

13. การส่งเสริมกิจการนักเรียน

14. การประชาสัมพันธ์

15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร

หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

18. งานบริการสาธารณะ

19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้การบริหารงานนั้น บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีภารกิจในการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์กับ โรงเรียน และราชการมากที่สุด

การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล การปฏิรูปการศึกษา เป็นการปรับเปลี่ยนทางการศึกษาของไทย เพื่อให้เราได้ คนไทยที่มีคุณภาพสูง ทั้งถึง และมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเราเห็นตรงกันว่า คนที่มีคุณภาพ คือ คนที่มีความดี เป็นคนเก่งและมีความสุข ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามแนวทาง และวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงมีการบัญญัติให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลขึ้นในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 นับว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน ทั้งถึงและมีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ

งบประมาณ บุคลากร และงานบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษามีความเป็นอิสระ คล่องตัวและมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นิติบุคคลเป็นบุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้นเมื่อใช้สิทธิหน้าที่และสามารถทำกิจการอันเป็นการก่อนิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้ภายในขอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นิติบุคคลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. นิติบุคคลในกฎหมายเอกชน หมายถึง นิติบุคคลที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจะเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มบุคคลธรรมดา รวมกันทำกิจกรรมอันใดอันหนึ่ง มีทรัพย์สินสามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและดำเนินกิจการภายใต้นิติบุคคลเพียงคนเดียว เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น

2. นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน หมายถึง นิติบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎหมายมหาชน กล่าวคือพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองที่อาศัยอำนาจจากพระราชบัญญัติกำหนดให้จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนจึงดำเนินกิจกรรมที่เป็นบริการสาธารณะ และมีการใช้อำนาจมหาชน เช่น กระทรวง ทบวง กรม เทศบาล วัด เป็นต้น

วิจิตร ศรีสอาน (ม.ป.ป. อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2546, หน้า 14) กล่าวว่า “นิติบุคคล” หมายถึง “องค์กร หรือคณะบุคคลซึ่งกฎหมายสมมติให้เป็นบุคคล เพื่อให้มีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนดไว้”

ดังนั้นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจึงหมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กฎหมายยอมรับให้สามารถให้กระทำการกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองภายในขอบเขตวัตถุประสงค์มีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาศัยอำนาจตามมาตรา 8 ตามพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นกรอบขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่และวางหลักเกณฑ์ในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

1. เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างเป็นอิสระคล่องตัวมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารที่ให้โรงเรียนเป็นฐาน

2. เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล และของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษาตามการบริหารงานในโรงเรียนแบ่งได้ 4 งาน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

นอกจากการบริหารจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า “ธรรมาธิบาล” มาบูรณาการในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าว ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ออกกฎหมายและผู้ปฏิบัติตาม ตลอดจนทุกคนในสังคมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย 2) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบตลอดจนมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ 3) หลักความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก รวดเร็วไม่บิดเบือน 4) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราทำทั้งร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ไข และร่วมรับผิดชอบ 5) หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ นอกจากจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วยังต้องสร้างกระบวนการให้หน่วยงานต่าง ๆ มาตรวจสอบได้ว่าการทำงานของเราโปร่งใสจริง 6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ้มเงิน คุ้มเวลา คุ้มแรงงาน หลักธรรมาธิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นภารกิจที่สถานศึกษาควรดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งแนวการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาจดำเนินการในงานการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

ภารกิจหลักของงานวิชาการประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร แบบเรียน การวัด และประเมินผลทางการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การกำกับติดตามการดำเนินการ ตามแผน ตลอดจนการกำหนดนโยบาย หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และการจัดทำ มาตรฐานของสถานศึกษา รวมถึงงานประกันคุณภาพการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 16)

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีแนวคิดในการดำเนินงาน ตามระบบตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key performance indicators: KPI) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพการศึกษาใน 3 ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมิน คุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด เพื่อให้การช่วยเหลือ และส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมิน ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์กร มหาชน ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา จึงเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายและการประสานสัมพันธ์ กับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนในการสนับสนุนให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม (สุชาติ นันทะไชย, 2549)

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารด้านงบประมาณ มีภารกิจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสรร จัดตั้ง จัดหา และอนุมัติการบริหารการเงินและพัสดุของสถานศึกษา รวมถึงการติดตามตรวจสอบ ดูแล การใช้งบประมาณต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามโครงการที่ตั้งไว้ในสถานศึกษา สามารถดำเนินงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาล กล่าวคือ การจัดตั้ง จัดสรร และจัดหางบประมาณมาใช้ในการบริหารจัดการได้ถูกต้องตามกฎระเบียบอย่าง ซื่อสัตย์ มีความโปร่งใสและให้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และร่วม วางแผนการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะก่อให้เกิด ภูมิคุ้มกันในการบริหารงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึง การวางแผนจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับงบประมาณ ซึ่งความเสี่ยงมีความหมายในหลายนัย ดังที่ เจริญ เกษฏาวัลย์ (2546, หน้า 15) ให้ความหมายว่า เป็นโอกาสที่องค์การจะเกิดการดำเนินงาน ที่ขาดทุนหรือไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามแผนงานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

กฤษดา แสงคี (2542) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะประสบกับการบาดเจ็บ หรือความเสียหาย เหตุร้าย อันตราย ความสูญเสีย รวมทั้งโอกาสที่จะเผชิญกับความไม่แน่นอน หรือการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิทธิส่วนบุคคล กล่าวโดยสรุป ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์ การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อ หรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ทั้งในระดับองค์การ ระดับหน่วยงานและระดับบุคคลได้ ซึ่งตามปกติ ภาวะเสี่ยง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกระบบของการทำงาน เป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา และหากภาวะเสี่ยงนั้นเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นภายในสถาบันการศึกษา ที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา หรือต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ หรือต่อความมั่นคงทางการเงิน ของสถาบันอันเนื่องมาจากความบกพร่องของสถาบันในการควบคุมหรือจัดการกับความเสี่ยงหรือ ปัจจัยเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จะยังเป็นภาวะที่สถาบันการศึกษาต้องเฝ้าระวังในการจัดการ เพื่อลดภาวะเสี่ยงดังกล่าวให้ลดน้อยที่สุดหรือไม่ให้เหลือภาวะเสี่ยงเลย

3. ด้านบริหารงานบุคคล

ภารกิจในการดำเนินงานบริหารด้านบุคลากร คือการพิจารณากำหนด แต่งตั้ง จัดหา บุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษา กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครูและ บุคลากรอื่นในสถานศึกษา (ธีระ รุณเจริญ, 2546) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนทุกคน ได้เรียนรู้ทฤษฎี หลักคิด หลักวิชาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วเกิดการพัฒนาความเข้มแข็งของ สถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานหลัก 4 ด้าน คือ

- 3.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจ
- 3.2 การนำสู่การปฏิบัติ
- 3.3 การประสานความร่วมมือ และเชื่อมโยงเครือข่าย
- 3.4 การติดตามประเมินผล

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงานบุคคลเป็น การวางแผน กรอบอัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้ง บุคลากรในการดำเนินงานนั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพ ความเหมาะสมของผู้สอนและผู้เรียนและท้องถิ่น ในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง โดยเน้นให้ บุคลากรในสถานศึกษามีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี มีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและ

เตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริหารการศึกษาทุกรูปแบบ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ งานบุคคลและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงาน จัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน จัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน การบริการสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น อาจสามารถบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ด้วยการประสานร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นและสังคม ในทุกระดับในการจัดการเรียนรู้จากสภาพจริงที่เป็นอยู่โดยการเรียนรู้อาจเกิดการศึกษาแบบอย่างที่มีอยู่แล้ว และการระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนา โครงการที่สอดคล้องเหมาะสมกับสังคมของโรงเรียน ชุมชนโดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จากแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาในขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งควรเผยแพร่ขยายผลสู่ระดับครอบครัว ผู้ปกครอง ไปจนถึงระดับชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลให้สังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาจะใช้แนวทางในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจ 4 ด้านของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ แนวปฏิบัติ คือ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม

การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาตลอดจนพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียน ได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียน มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และยั่งยืน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ แนวปฏิบัติ คือ การดำเนินงานต้องกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความถูกต้องของระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจ บนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบ และวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย

4. ด้านการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่เน้นความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ยึดหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

จากแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสรุปได้ว่า สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงมีความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมานับแต่เริ่มนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2504 เน้นการพัฒนาที่สร้างระบบสาธารณูปโภค การวางโครงสร้างตามแบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่เน้นการผลิตเพื่อขายทรัพยากรธรรมชาติ ถูกปรับเป็นปัจจัยเพื่อการผลิต และป้อนเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมในขณะทีวิถีชีวิตและระบบการผลิตของชุมชนไทย เป็นลักษณะการผลิตเพื่อสนองความจำเป็นพื้นฐาน มิได้มุ่งผลิตเพื่อขาย จึงถูกมองในเชิงวิพากษ์และนโยบายของรัฐว่าล้าหลังและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแบบแผนการผลิต และความเป็นอยู่ใหม่ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนากระแสหลัก ซึ่งส่งผลต่อวิถีแห่งภูมิปัญญา แบบแผนการดำรงชีวิต และการผลิตตลอดจนวัฒนธรรมของชุมชนอันหลากหลายให้ไปอยู่ในสังคมทุนนิยม ผลของการพัฒนาประเทศอย่างรีบเร่งนี้ ที่เน้นความสำคัญในส่วนของภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม จึงเป็นปัจจัยทำให้เกิดช่องว่างทางสังคม ทั้งในแง่รายได้และโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร ยิ่งเวลาผ่านไป ปัญหากลับยิ่งเพิ่มพูนทวีคูณ และซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ มีเพียงคนจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นคนจำนวนน้อยของประเทศสามารถเข้าถึงทรัพยากร และมีโอกาสทางสังคมสูง สามารถเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่อีกคนส่วนใหญ่ที่ยังคงอยู่ในภาคเกษตรกรรมและแรงงานกลับเข้าไม่ถึงปัจจัยการผลิต และค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

ฉะนั้น วิกฤตเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการเงิน เมื่อปี พ.ศ. 2540 เป็นภาพสะท้อนหนึ่งของการพัฒนาประเทศที่ล้มเหลว ที่ไม่สามารถสร้างความเสมอภาค ความยุติธรรม แก่สังคมอย่างทั่วถึง ฉะนั้น จึงเป็นโอกาสที่สังคมไทยในขณะนี้ จะต้องทบทวนถึงข้อจำกัดและความผิดพลาดจากการพัฒนาที่ผ่านมาทางหนึ่งถือได้ว่าเป็นการแปรวิกฤตให้เป็นโอกาสเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมกับสังคมไทย ท่ามกลางภาวะตึงตันทางสังคมและเศรษฐกิจนั้น แนวคิดหนึ่งได้ถูกเสนอสู่สังคม ผ่านกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นเสมือนแสงสว่างส่องนำทางให้แก่ประชาชนชาวไทยได้นำกลับไปปรับใช้เพื่อบรรเทาความทุกข์ที่เกิดจากปัญหาที่มีอยู่ในขณะนั้น

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 3)

การพัฒนาในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญโดยพยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็ต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม และถ้าหากเป็นไปได้ต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยหรือเป็นการพัฒนาที่เพิ่มพูนในทุกประเภทไม่ว่าทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย ความเพียร ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม คือ การช่วยเหลือ เผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริตที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกัน ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม ทุนทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้จะต้องปราศจากซึ่งความโลภหรือความเห็นแก่ตัวมากจนเกินไป ซึ่งจะทำให้เราสามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยรู้จักพอ คือ พอมีพอกิน หรือพอมีพอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ซึ่งก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี สำหรับการพัฒนาประเทศโดยรวมจะต้องมีการพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอน โดยใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่แต่ละขั้นตอนของการพัฒนา (อภิชาติ พันธเสน, 2550, หน้า 1-9)

และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้พยายามนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดแผนดังกล่าว แต่เนื่องจากความเข้าใจในความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความลึกซึ้งยังไม่เป็นที่เข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวาง กอปรกับรัฐบาลที่ผ่านมาได้มีความพยายามที่จะนำแผนดังกล่าวมาใช้เป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง นโยบายที่เน้นการเข้าถึงแหล่งทุน

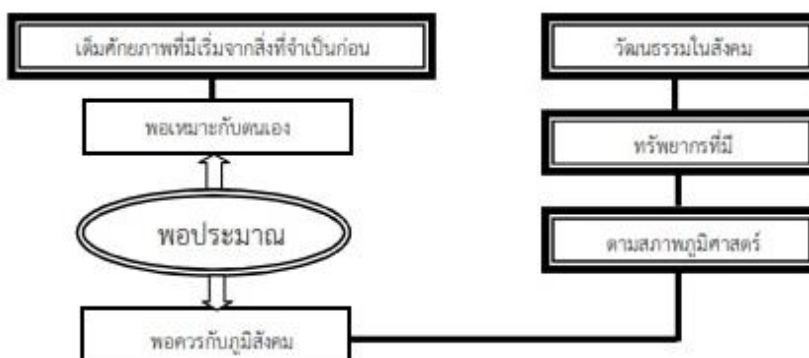
เป็นสำคัญกลับมีผลในการทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองอันเป็นหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง หรือนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการเน้นการเพิ่มอำนาจการใช้จ่ายของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางลบในระยะยาว นโยบายเช่นนี้ย่อมสวนทางกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุผลดังกล่าวแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางโดยมุ่งพัฒนา สังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and happiness society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยอบอุ้ม ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ธีรพงษ์ มหาวิโร, 2550, หน้า 42)

เศรษฐกิจพอเพียง จึงนับได้ว่าเป็นแนวคิดที่มีคุณค่า อย่างน้อย 2 นัย ด้วยกัน ประการที่หนึ่ง เป็นเครื่องเตือนสติให้แก่ชีวิตปวงชนชาวไทยในภาวะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตในกระแสการพัฒนาและยังเป็นการเสนอแนะแนวทางออกจากวิกฤตที่กำลังเผชิญอยู่ โดยประยุกต์เข้ากับภูมิปัญญาของประชาชนอย่างลงตัว ประการที่สอง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในฐานะเป็นแนวคิดทฤษฎี และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยไม่ได้เฉพาะเจาะจงในกลุ่มเกษตรกรเท่านั้น หากแต่ครอบคลุมถึงทุกคนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน หรือประชาชนในส่วนอื่น ๆ ทั้งนี้ แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หรือทฤษฎีใหม่ ไม่ใช่สิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ แต่เป็นสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คอยเตือนและแนะนำเสมอมา พระองค์เชื่อมั่นว่าการที่ชุมชน ท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองได้นั้น เป็นทางออกหนึ่งที่จะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นวิกฤตนี้ได้

แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 10) กล่าวว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยีหลักแนวคิดของการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้

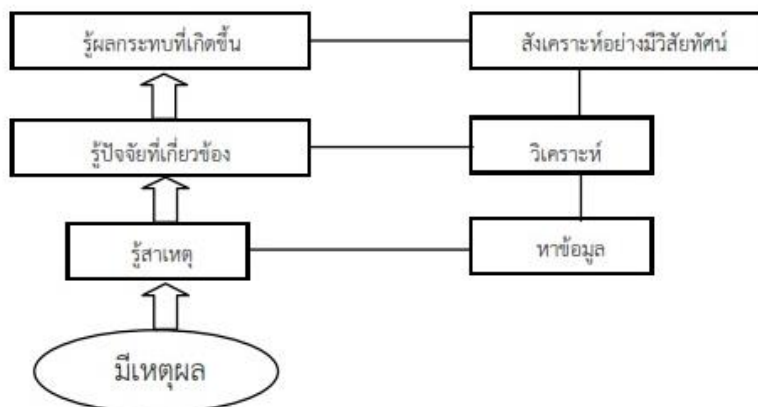
1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

ภาพที่ 2-1 หลักความพอประมาณตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประดินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 22)

จากภาพที่ 2-1 จะเห็นได้ว่า ความพอประมาณเกิดจากการที่บุคคลที่มีความเข้าใจในศักยภาพของตนเองซึ่งแต่ละบุคคลมีแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเฉพาะตนที่ต่างกัน ศักยภาพของแต่ละบุคคลนี้จะเป็นสิ่งกำหนดความสามารถของบุคคลที่คิดทำหรือปฏิบัติตนให้พอเหมาะกับศักยภาพที่มีโดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นก่อนหลังในการคิดจะกระทำได้ด้วย แล้วยังต้องพอสมควรกับภูมิสังคม ซึ่งหมายถึงการจะต้องคำนึงถึงความพอประมาณตามสภาพภูมิศาสตร์ คือถิ่นที่อยู่อาศัยซึ่งครอบคลุมทั้งสภาพภูมิประเทศหรือสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และสภาพภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมทางสังคมนรอบตัว และที่สำคัญต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย (ประดินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 22-23)

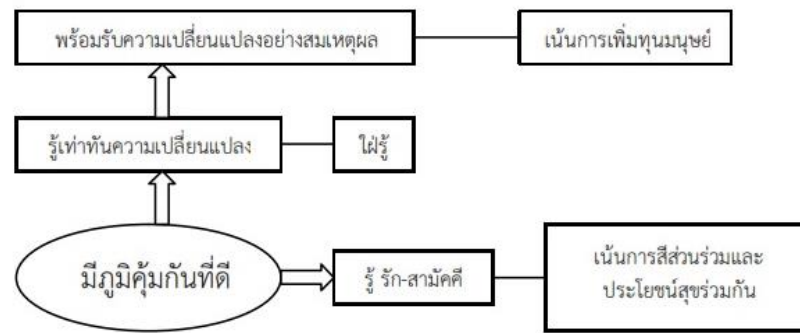
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

ภาพที่ 2-2 หลักความมีเหตุผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมย์, 2551, หน้า 24)

จากภาพที่ 2-2 จะเห็นได้ว่า การมีเหตุผลของบุคคลที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นนั้น บุคคลจะต้องรู้ถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังจะหาเหตุผลนั้นอย่างแท้จริงรวมทั้งรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนและผู้อื่นด้วย นั่นก็คือ การจะรู้สาเหตุของสิ่งที่จะหาเหตุผลได้ต้องมีการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ ให้มากพอ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างมีวิสัยทัศน์ คือจำแนกแยกแยะเพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมองภาพรวมว่าจะเกิดผลกระทบต่อไปกับใคร หรือสถานการณ์ใดในอนาคตอย่างไรบ้าง โดยที่การมีเหตุผลนี้ต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขของการมีความรู้และการมีคุณธรรมที่จำเป็นต้องมีด้วย นั่นก็คือ บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้มากพอที่จะรู้ว่าควรหาข้อมูลอะไร ด้วยวิธีการใดและจะวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ข้อมูลนั้นอย่างไร จึงจะไม่ก่อเกิดความเดือดร้อนแก่ตนหรือเบียดเบียนผู้อื่น (ประคินันท์ อุปรมย์, 2551, หน้า 24-25)

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 34)

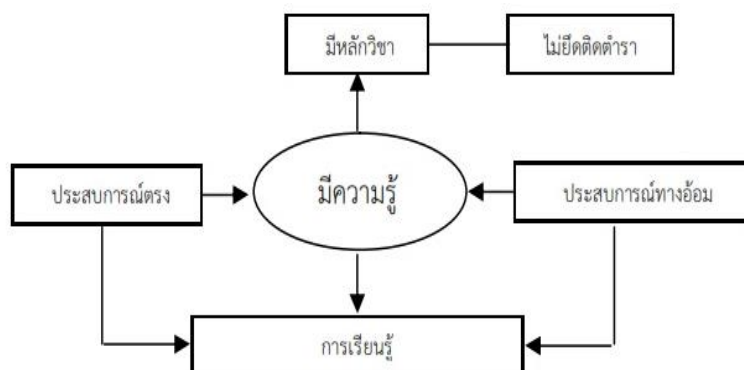

ภาพที่ 2-3 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 25)

จากภาพที่ 2-3 จะเห็นได้ว่า ภูมิคุ้มกันที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ หมายถึง การที่บุคคลรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงอย่างสมเหตุสมผล โดยบุคคลต้องเป็นผู้ไม่รู้เหตุการณ์รอบตัวและเหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมที่ตนต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง อยู่ด้วยสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถตามทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระแสโลกาภิวัตน์ หรือความรู้พรมแดนของข้อมูลข่าวสารในโลกยุคปัจจุบัน ส่วนการมีความพร้อมที่จะรับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ก็จะต้องเน้นที่การเพิ่มทุนมนุษย์ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคนหรือพัฒนาบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อที่ว่าเมื่อดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณอย่างมีเหตุผลแล้วจะมีภูมิคุ้มกันที่ดีได้ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 25-26)

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

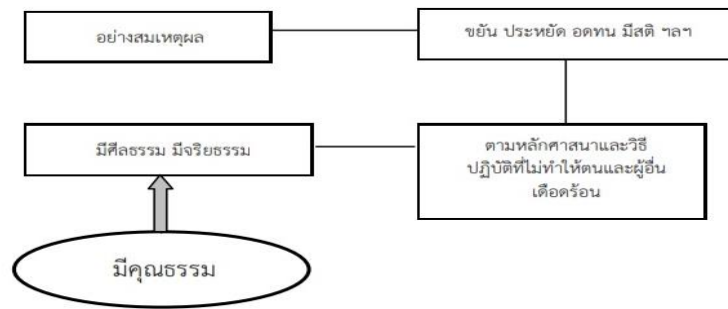
1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 35)

ภาพที่ 2-4 หลักการมีความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 27)

จากภาพที่ 2-4 จะเห็นได้ว่า ความรู้ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และการเรียนรู้เกิดจากการมีประสบการณ์ทั้งโดยทางตรงที่บุคคลได้พบ ได้เห็นหรือได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ด้วยตนเองกับการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีประสบการณ์ทางอ้อมที่ได้รับการบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากการอ่าน การค้นคว้าในตำราที่มีผู้เขียนไว้ ความรู้ที่เหมาะสมต้องเป็นความรู้ที่มีหลักวิชา คือ เป็นความรู้ที่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากผู้รู้หรือมีการพิสูจน์จนเป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์โลกในลักษณะหนึ่ง ด้วยหลักการของความพอประมาณ ที่สมเหตุสมผลอย่างมีภูมิคุ้มกันที่ดี การแสวงหาความรู้ของบุคคลเพื่อการนำมาใช้ให้เกิดความพอประมาณในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึง ความพอควรแก่ภูมิสังคม คือ ไม่ยึดติดกับตำราที่บุคคลได้ความรู้มา ซึ่งหมายถึงว่าการมีหลักวิชาเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของหลักการ 3 ประการ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ถ้ายึดติดกับตำราที่ให้หลักวิชากรรมมาโดยไม่คำนึงถึงสภาพท้องถิ่นของตน อาจทำให้มีการนำหลักวิชาที่ได้มาใช้อย่างไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรือขาดความพอเหมาะกับวัฒนธรรมในสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ได้ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 27-28)

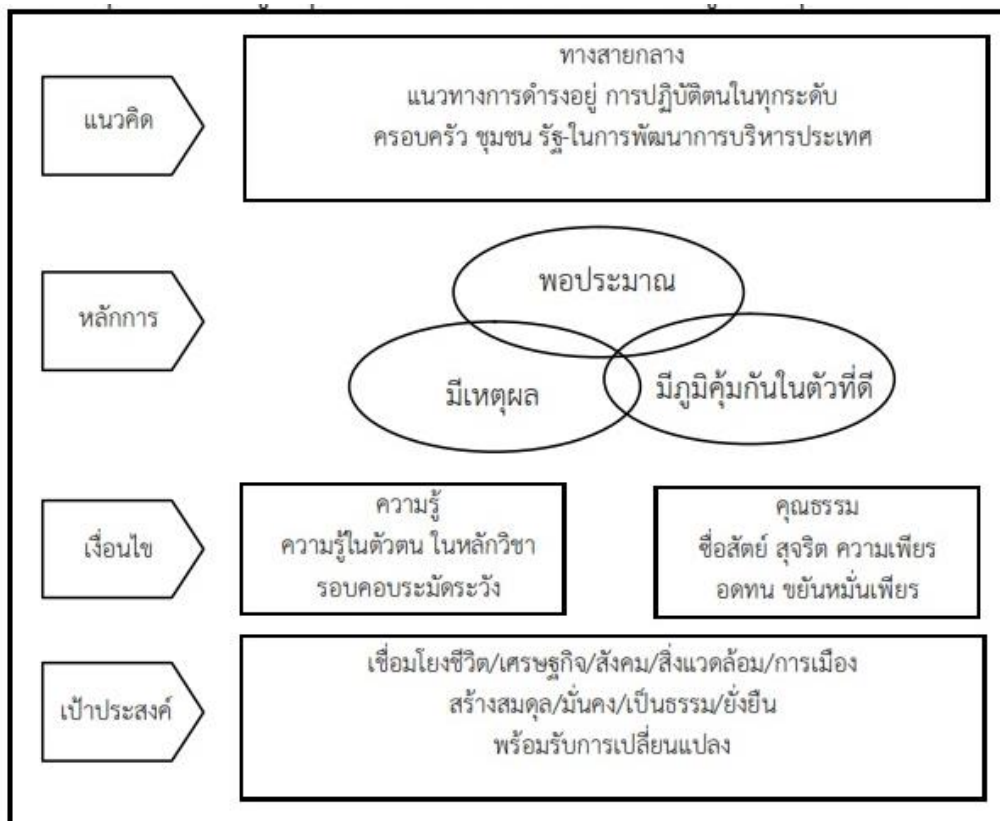
2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่ (ถวัลย์ มาสจรัส, 2550, หน้า 35)

ภาพที่ 2-5 หลักการมีคุณธรรมที่ดีตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 30)

จากภาพที่ 2-5 จะเห็นได้ว่า คุณธรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงทั้งคุณธรรมที่มาจากคำสอนทางศาสนาของทุกศาสนาที่ผู้นับถือและคุณธรรมที่เป็นจริยธรรมที่สมาชิกของสังคมพึงปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคมนั้น ๆ คุณธรรมที่บุคคลควรนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการสร้างความพอประมาณที่มีเหตุผลและภูมิคุ้มกันที่ดีนั้น มีอยู่หลายประการส่วนการที่บุคคลจะตระหนักว่าคุณธรรมข้อใดมีสาระอะไร และส่งผลคืออย่างไรบ้าง ก็ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ที่เป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยเช่นเดียวกัน ในด้านคุณธรรมที่เป็นคำสอนทางศาสนาและจริยธรรมที่ว่าด้วยเรื่องของการมีความขยัน การรู้จักประหยัด การรู้จักอดทนอดกลั้นและมีสติ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2551, หน้า 29-30)

สรุป ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ในการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทยให้สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้ความเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักการพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดีในเงื่อนไข มีความรู้ และคุณธรรม ดังแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 2-6 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำมีหลักพิจารณาอยู่ มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วนดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ใน ทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน เศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน เมือง ประเทศโดยอาศัยหลักการพึ่งตนเอง 5 ประการ ดังนี้

- 2.1 ด้านจิตใจ ต้องเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวม
 - 2.2 ด้านสังคม ต้องมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน รู้จักผนึกกำลัง และที่สำคัญมีกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคงและแข็งแรง
 - 2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดรอบคอบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด และที่สำคัญใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศ ให้มั่นคงอยู่เป็นขั้นเป็นตอนไป
 - 2.4 ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้สอดคล้องเป็นประโยชน์ต่อ สภาพแวดล้อมของเราเอง
 - 2.5 ด้านเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิต อย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน
3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้
 - 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
 - 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
 - 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล
 4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ
 - 4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านี้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
 - 4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
 5. แนวทางปฏิบัติ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียร และความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความสามัคคีเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้นเป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสมทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริอาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่าที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำจะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่งในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชนตามความเหมาะสมความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ

กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ในลักษณะเช่นนี้จะเป็ประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และ บทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนา ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประเทศอันเป็น สังคมใหญ่อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่าง ๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง กลายเป็น เครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้ในที่สุด

ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรมวิชาการ (2542) สรุปว่า เศรษฐกิจพอเพียง และ ทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ เป็นหลักการและแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่ดินและเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็ก ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งแนวความคิดการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกร อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ โดยเน้นการช่วยเหลือและพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเอง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์พระประมุขของไทย ได้พระราชทานหลักการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนถึงแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้เป็นไปในทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่เรามีอยู่ นำมาใช้ประโยชน์ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดสมดุลและพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งหลักการนี้มีความสำคัญในการนำไปบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความมั่นคงด้านการดำรงชีวิต ให้แก่เกษตรกรและสังคมโดยรวมของไทย

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542, หน้า 53) เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ได้สรุปความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดย พยายามหลีกเลี่ยงที่จะต้องพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เรามีได้เป็นเจ้าของ และเศรษฐกิจพอเพียงในระดับ บุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่าง ประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

กรมส่งเสริมการเกษตร (2543, หน้า 4) ได้ขยายความเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นการดำรงชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดี และพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็น เจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากร ที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ความสบาย และพอเพียงกับตนเอง

สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2550) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทางที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงชี้ให้ประชาชนได้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้โดยที่ไม่เดือดร้อน ซึ่งที่จริงแล้วก็เป็นแนวทางที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย และสามารถนำไปใช้ได้ในทุกระดับในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549, หน้า 15) ได้สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1. แนวคิดหลัก เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์
2. เป้าหมาย มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี
3. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน
4. เงื่อนไขพื้นฐาน (ความรู้คู่คุณธรรม)

4.1 จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

4.2 การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบรู้

เกษม วัฒนชัย (2550, หน้า 18) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 146-147) ได้ให้คำจำกัดความ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งที่ติดตามพระราชดำรัสและพระราชกระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้า ฯ ถวายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบ

ใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตของไทยที่ยึดเส้นทางสายกลางของ ความพอดี ให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และเห็นความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากร สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมีความอดทน เพียรพยายาม ใช้ปัญญานำไปสู่ความสุข ของประชาชน

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพื้นฐานคือ การพึ่งตนเองเป็นหลัก หมายถึง การทำอะไรอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง พิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร ความสมเหตุสมผล และการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การสร้างสามัคคีให้เกิดขึ้นบน พื้นฐานของความสมดุลในแต่ละสัดส่วนแต่ละระดับ ครอบคลุมทั้งด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเศรษฐกิจ สามารถประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ปริยานุช พินุลสราวุธ, 2549, หน้า 21)

1. ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ใช้ชีวิตอย่างพอควร คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป การเผื่อทางเลือกสำรอง
2. ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
3. ด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดรอบคอบ เลือกรักษาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด
5. ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน

การพัฒนาคนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาให้แต่ละคนมีหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง/ครอบครัว/ชุมชน/ชาติ ให้สามารถพึ่งตนเองได้และก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ตลอดจนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาคนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการฝึกให้คิด พุค-ทำ อย่างพอดี พอเหมาะ พอควร บนหลักเหตุผล ไม่ประมาท โดยใช้สติและปัญญาในทางที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มทางเลือกและพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้สามารถอุ้มชูตัวเองและครอบครัวได้ โดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข-รู้จักสามัคคี อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน และมีค่านิยมที่ดีงาม ร่วมรักษาคุณค่าของความเป็นไทย การขับเคลื่อนหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวัฒนธรรมหลักในการใช้ชีวิตของคนในสังคม ต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ทุกคนมีความเชื่อมั่น และสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการดังกล่าว

สรุปได้ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหัวใจสำคัญคือ ทางสายกลาง หรือ ความพอเพียง วิธีการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับคน โดยถือว่าเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการ พัฒนาที่ยั่งยืนอันจะนำไปสู่การพัฒนาคนในที่สุด

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์ คือ กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับเป้าหมายนั้น ในระยะที่ 1 ปี พ.ศ. 2550 กำหนดให้สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่ำกว่า จำนวน 80 แห่ง ระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัด เป็นจำนวน 800 แห่ง และระยะที่ 3 ปี พ.ศ. 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการ

เรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
แนวทางการขับเคลื่อน

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแนวทางการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา

1.2 จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกระดับการศึกษา โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับ โดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระดับบุคคลและครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ นำไปขยายผลในครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ

1.3 จัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร แนวทางการขับเคลื่อน

2.1 อบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ฝึกอบรมและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย แนวทางการขับเคลื่อน

3.1 ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1: 10 แห่ง ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3.2 ให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย

3.3 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทางการขับเคลื่อน

4.1 เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา โดยจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ

4.2 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล แนวทางการขับเคลื่อนในการติดตามและประเมินผลเพื่อทราบการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการพัฒนาเครือข่าย โดยมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

5.1 จัดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค และระดับสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การดำเนินงานในภาพรวมระดับภูมิภาคและสถานศึกษา

5.2 กำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือและคู่มือในการติดตามและประเมินผล

5.3 ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผล

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ การติดตามประเมินผลได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จไว้คือ

6.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

6.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

6.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 1-8)

ประวัติโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 โดยพระครูนิศย์ ใจใหญ่ เจ้าอาวาสวัดราษฎร์นิยมธรรม มีนายเจริญ อำไพ เป็นครูใหญ่คนแรก เปิดเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้น 1 ห้อง นักเรียน 30 คน โดยอาศัยศาลาการเปรียญ วัดราษฎร์นิยมธรรมเป็นสถานที่เรียน

ต่อมาปี พ.ศ. 2502 อำเภอศรีราชา เทศบาลตำบลศรีราชา และวัดราษฎร์นิยมธรรม ได้ร่วมกันก่อสร้างอาคารเรียน (แบบ ป. 1) ขนาด 5 ห้องเรียน มีมุขหน้าชั้น 1 หลัง ในที่ดินของวัด ด้านทิศตะวันออก เมื่อแล้วเสร็จจึงให้นักเรียนมาเข้าเรียน ในปี พ.ศ. 2503

วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2506 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้โอนเข้าสังกัดเทศบาลตำบลศรีราชา ตามมติคณะรัฐมนตรี ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม” ตั้งแต่นั้นมา

พ.ศ. 2511 เทศบาลตำบลศรีราชา ได้จัดสรรงบประมาณให้ 103,300 บาท เพื่อต่อเติมอาคารขึ้นอีก 3 ห้องเรียน และทาสีใหม่ทั้งหลัง และในปี พ.ศ. 2515 โรงเรียนได้รับอนุมัติให้ขยายชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้น 1 ห้อง

พ.ศ. 2517 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงมหาดไทย 500,000 บาท ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 017 (กรมสามัญ) มี 10 ห้องเรียน ชั้น 1 หลัง และในปี พ.ศ. 2521 เทศบาลได้จัดสรรงบประมาณ 220,000 บาท ก่อสร้างอาคารโรงอาหารชั้นเดียว ขนาด 9 x 32 เมตร ชั้นอีก 1 หลัง

พ.ศ. 2524 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงมหาดไทย 2,150,000 บาท ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 3 ชั้นใต้ถุนโล่ง ขนาด 8 ห้องเรียน 1 หลัง ในที่ดินเทศบาลตำบลศรีราชาขอซื้อจากเอกชนเพิ่มเติม 1 ไร่เศษ

พ.ศ. 2525 เทศบาลตำบลศรีราชา ได้จัดสรรงบประมาณให้ 200,000 บาท ก่อสร้างอาคารห้องสมุดแบบ 2 ชั้นใต้ถุนโล่ง ขนาด 7 x 24 เมตร 1 หลัง และในปี พ.ศ. 2526 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนอีก 1,400,000 บาท เพื่อต่อเติมอาคารเรียนแบบ 3 ชั้นใต้ถุนโล่ง

พ.ศ. 2540 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงมหาดไทย จำนวน 2,662,600 บาท และเทศบาลเมืองศรีราชาจัดสมทบอีก 3,278,600 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 3 ชั้นใต้ถุนโล่ง ขนาด 8 ห้องเรียนชั้น 1 หลัง ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนได้รับอนุมัติให้ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้น 1 ห้องเรียน

พ.ศ. 2542 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงมหาดไทย 6,899,000 บาท เทศบาลเมืองศรีราชาจัดสมทบอีก 2,264,000 บาท ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 4 ชั้นใต้ถุนโล่ง ขนาด 15 ห้องเรียนชั้น 1 หลัง ในที่ดินที่วัดราษฎร์นิยมธรรมมอบให้ประมาณ 1.5 ไร่

พ.ศ. 2547 โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกระทรวงมหาดไทย จำนวนเงิน 6,700,000 บาท และเทศบาลเมืองศรีราชาจัดสมทบอีก 697,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนแบบ ค.ส.ล. 4 ชั้น ใต้ถุนโล่ง ขนาด 12 ห้องเรียน ชั้น 1 หลัง

โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ได้สร้างความสะดวกให้กับประชาชนและผู้ปกครองเป็นอันมาก ผู้ปกครองจึงเกิดความสนใจ และได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนกันมากเกินจำนวนที่โรงเรียนจะรับไว้ได้ จึงต้องใช้วิธีการสอบคัดเข้าเรียน

ในปีการศึกษา 2551 ได้มีการเปิดสอน 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่ตั้งของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

ทิศเหนือ	ติดต่อ	วัดราษฎร์นิยมธรรม
ทิศใต้	ติดต่อ	ชุมชนไฟแดง
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ริมถนนสุรศักดิ์ 1
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	ริมถนนสุรศักดิ์สงวน

ปรัชญาโรงเรียน

การศึกษาเพื่อชีวิต สังคมและเอกภาพ คือ อบรมนักเรียนเพื่อประโยชน์แห่งชีวิตที่จะอยู่ร่วมกัน อย่างเป็นสุข

วิสัยทัศน์

โรงเรียนเป็นฐาน จัดการเรียนรู้ มุ่งผู้อาเซียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สานสัมพันธ์ชุมชน บนวิถีประชาธิปไตย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาคุณภาพและสุขอนามัยของผู้เรียน
2. จัดบรรยากาศ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. พัฒนาครูและบุคลากร
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. พัฒนาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD)
6. ปฏิรูปและเสริมสมรรถนะการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
7. ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานประชาธิปไตย

สัญลักษณ์ ประจำโรงเรียน

ดอกเหลืองปริติยาธร

คำขวัญของโรงเรียน

เสริมสร้างคุณภาพของชีวิตนักเรียน “มีวินัย ใฝ่วิชา กีฬาเลิศ เทิดคุณธรรม”

การทำงานของครู “เสียสละ จริงใจ มีวินัย รอบรู้ สู้งาน”

สีประจำโรงเรียน

สีเขียว หมายถึง ความเจริญงอกงาม

สีเหลือง หมายถึง ความรู้ ความดี

อักษรย่อของโรงเรียน

ท.วร.

บุคลากรทางการศึกษา

1. ผู้บริหาร	3	คน
2. ครูปฏิบัติการสอน	56	คน
3. ครูจ้างสอน	7	คน
4. พี่เลี้ยงอนุบาล	2	คน
5. บุคลากรสนับสนุน	7	คน

6. นักเรียน 1,633 คน

โครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี				
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ		ผู้อำนวยการสถานศึกษา นาง เพ็ญศรี แนะแก้ว	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา นายเอกชัย ศาโรจน์	กลุ่มบริหารงานบุคคล นางอุดมลักษณ์ คาราพิสุทธิ์	กลุ่มบริหารงานงบประมาณ นางรุจิรา จันทรวงศ์	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา นายสมยศ สัตติยานนท์	
กลุ่มบริหารงานวิชาการ นางปราณี ดันทราวดี	งานอัตรากำลัง ตำแหน่ง หน้าที่ นางอุดมลักษณ์ คาราพิสุทธิ์	งานการเงินและงบประมาณ นางรุจิรา จันทรวงศ์	กลุ่มบริหารทั่วไป นางชนิษฐา แดงสมสุขเจริญ	
งานหลักสูตร กลุ่มสาระ นางศิริรัตน์ จันทร์ศรีชัย	งานระเบียบวินัย จรรยาบรรณ นางญานี เมตตา	งานพัสดุ-ครุภัณฑ์ น.ส.ยุวีระ คะหาญ	งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ น.ส.นิติญา คงอุทิศ	
งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน น.ส.บรรเจิด กิตติธรรมโม	งานพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพ นายสมยศ สัตติยานนท์	งานบริการและสวัสดิการ นางศิริรัตน์ ศิริสุวรรณ	งานธุรการ นายสมยศ สัตติยานนท์	
งานนิเทศการศึกษา นายเอกชัย ศาโรจน์	งานส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ น.ส.บรรเจิด กิตติธรรมโม	งานตรวจสอบภายในและ รายงานการใช้งบประมาณ นางศิริรัตน์ ศิริสุวรรณ	งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม นางพิชญ์กาญญา หิรัญเชาว์	
งานวัดผล ประเมินผล นางรุ่งทิพา จันทรวงศ์	งานคุณธรรม จริยธรรม นายธีรพัฒน์ โสภาวรรณ		งานรับนักเรียนและจัดทำสำมะโนผู้เรียน นางปราณี ดันทราวดี	
งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นายเอกชัย ศาโรจน์	งานผู้แทนชั้น-ช่วงชั้น น.ส.ยุวีระ คะหาญ		งานกิจการนักเรียน นางปิ่นชา ป้อมอรินทร์	
งานแนะแนวและระบบช่วยเหลือนักเรียน นางกนิษฐาญญา แก้วศิวิมล			งานความปลอดภัย ว่าที่ พ.ต.สพ.ร. แจ่มจรัส	
งานพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นายอนิรุจน์ ทิพย์ไสสงศ์		งานจัดระบบควบคุมภายใน นายสมยศ สัตติยานนท์	งานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ นางอุดมลักษณ์ คาราพิสุทธิ์	
งานระบบประกันคุณภาพ นางปราณี ดันทราวดี		งานคณะกรรมการสถานศึกษา น.ส.ศรีเนตร ทาสนิท	งานสหการ นางมาลินี ใจห้าว	
งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ น.ส.อุบลรัตน์ อรุโณ		งานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา น.ส.พัทธกานัญญา ทองพูล	งานประชาสัมพันธ์ น.ส.กรรณิกา ปักสาแสน	
งานพัฒนาประชาธิปไตย นายอนิรุจน์ ทิพย์ไสสงศ์		ประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา น.ส.พัทธกานัญญา ทองพูล	งานปกครองนักเรียน นายวิทยา พันธุ์	

ภาพที่ 2-7 โครงสร้างการบริหารงาน โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม

จากภาพที่ 2-7 จะพบว่า การบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีทั้งหมด 4 ด้าน

1. ด้านบริหารงานวิชาการ
2. ด้านบริหารงานบุคคล

3. ด้านการบริหารงบประมาณ
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

หลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอน

ระดับการศึกษา

1. ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-2) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงอายุ 5-6 ปี มุ่งเน้นพัฒนาการด้านความพร้อมก่อนการศึกษาภาคบังคับ
2. ระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์ และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเองส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ คัดสรรสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือ ศึกษาต่อ
4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน แต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ

แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. การพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาและบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติม วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มเติมมาตรฐาน

การเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

1.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติมหรือจัดทำสาระ การเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป ตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นตามข้อ

2. การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่าง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในวิถีชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปแบบของการจัดทำโครงการ ภาระงาน และอื่น ๆ ทั้งการศึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม

2.3 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

2.3.1 ความรู้ (Knowledge)

2.3.2 ทักษะกระบวนการ (Process)

2.3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

3. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังหล่อหลอมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัด การเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

3.1 จัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ ใ้สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

3.2 กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ กติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การเข้าคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

3.3 ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การปฏิบัติกิจทางศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา การยกย่องส่งเสริมผู้ทำความดี การส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกัน ฯลฯ

3.4 ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดการแข่งขัน การหาความรู้โดยสื่อเทคโนโลยีและอื่น ๆ

3.5 ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

3.6 จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา

สถานศึกษาจัดให้มีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางดังนี้

4.1 ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

4.2 กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.3 พัฒนาคณาจารย์ ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

จัดทำแผน/ ยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา
ยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราชฐาน์นียมธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพนักเรียน

1. ส่งเสริมสนับสนุนทักษะทางวิชาการคุณธรรมจริยธรรม ปฏิรูปการเรียนรู้สู่คุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานชาติ

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาครู และบุคลากร
1. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
1. สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอาคารและสร้างแหล่งการเรียนรู้
1. สร้างและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนรวมทั้ง ก่อสร้างอาคาร สถานที่ให้เพียงพอกับความต้องการของชุมชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและโรงเรียนเป็นแหล่ง เรียนรู้รวมทั้งให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชน
- ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา**
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. ส่งเสริมสนับสนุนและการจัดการศึกษาตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาครู และบุคลากร
1. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
1. สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการเป็นแหล่งศึกษาดูงาน แหล่งวิชาการและเป็นแหล่งวิทยากรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ และเป็นศูนย์การเรียนรู้
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
1. สร้างและส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานต่าง ๆ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล
1. ส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ในภาพรวม

ดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
2. โครงการธนาคารขยะ
3. โครงการค่ายพัฒนาชุมชน
4. โครงการวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
5. โครงการฝึกอาชีพอิสระ
6. โครงการสร้างแหล่งเรียนรู้
7. โครงการสร้างสวนหย่อมบำรุงรักษา
8. โครงการพัฒนาอาคารสถานที่
9. โครงการประหยัดพลังงาน
10. โครงการตลาดนัดสร้างเสริมอาชีพ
11. โครงการธนาคารความดี
12. โครงการมืออมไม่มีอด
13. โครงการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม
14. โครงการวันพ่อ-วันแม่
15. โครงการสอบธรรมศึกษา
16. โครงการสร้างเสริมประชาธิปไตย
17. โครงการบริหารกาย จิตแจ่มใส
18. โครงการอาหารกลางวัน
19. โครงการร่วมงานประเพณีท้องถิ่น
20. โครงการส่งเสริมการใช้ห้องสมุด
21. กิจกรรมสหการ
22. โครงการแข่งขันกีฬานักเรียน
23. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
3. สร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 โครงการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
 - 3.2 โครงการวันพบผู้ปกครอง
 - 3.3 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
 - 3.4 ขยายเครือข่ายสู่โรงเรียนและชุมชน
4. จัดทำคู่มือ/แนวปฏิบัติงาน
 - 4.1 หลักสูตรสถานศึกษา (กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ชั้นปี (รายวิชาพื้นฐาน)

จัดทำหน่วย/ แผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือวัด/ ประเมินผล เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น)

4.2 คู่มือแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “อยู่อย่างพอเพียง” ขั้นตอนในการดำเนินการ และความเชื่อมโยงของแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

4.3 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

5. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

โครงการเว็บไซต์โรงเรียน แผ่นพับประชาสัมพันธ์

6. ศึกษา วิจัยและพัฒนา

ศึกษาและวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและเผยแพร่สู่สาธารณชน

7. ติดตามและประเมินผล

ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยพิจารณาตามผลการทดสอบ ผลงาน ผลการปฏิบัติกิจกรรม การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน และรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การรายงานต่อสาธารณชนและการรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังต่อไปนี้

จรรยา กำจัดภัย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในฝันในจังหวัดสระแก้ว การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนในอนาคตที่ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ลักษณะ คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความปลอดภัยมีภูมิคุ้มกันรวมไปถึง 2 เงื่อนไขที่ส่งเสริมให้การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จคือเงื่อนไข ความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้เทคนิคเดลฟายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีการแบบสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 21 คน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล คือ ผู้นำทางความคิดและกำหนดนโยบาย นักวิชาการและรู้รับนโยบายมาปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

และแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบในการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วที่เหมาะสม 4 ด้านคือ 1) ด้านบริหารวิชาการ โรงเรียนจัดหลักสูตรและวางแผนจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านบริหารบุคคล โรงเรียนจัดทำแผนรองรับอัตรากำลังครูให้เหมาะสมและครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณ รักและศรัทธาในอาชีพครู 3) ด้านบริหารงบประมาณ จัดทำแผนบริหารงบประมาณแบบบูรณาการโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณด้านต่าง ๆ ความเร่งด่วน และความจำเป็นความประหยัดคุ้มค่า 4) ด้านบริหารทั่วไป จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และจัดการศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งระดมทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมจากเครือข่าย ๆ ภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

สรสิทธิ์ พรรณวงศ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งผู้บริหารและครู โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม จำนวน 31 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 71 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม ในภารกิจ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมและนำกระบวนการ PDCA ของ Deming และหลัก 4 ร (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมตรวจสอบ) 3) T (Teaming, Thinking, Training) โดยมีการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ/ แก้ไขภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) กล่าวคือ ด้านหลักสูตรกิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการโดยบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุก ช่วงชั้น โดยเน้นการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และการทำงานอาชีพ

และเทคโนโลยีส่งเสริมให้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและจัดหาแหล่งการเรียนรู้ และสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า พอประมาณและโปร่งใส โดยผู้มีส่วนได้เสียร่วมวางแผนและจัดสรร มีการนิเทศ และรายงาน การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการพัฒนาทีมงาน พัฒนาบุคลากร โดยสร้าง ความตระหนัก และส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและมีการมอบหมายงาน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรวมทั้งสถานศึกษายังเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษารวมทั้งประชาสัมพันธ์ 3) ผลการวิเคราะห์ อุปสรรคในการดำเนินการการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สถานศึกษา ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น โครงการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อหารายได้ในการจัดหาอุปกรณ์พร้อมทั้ง บุคลากรขาดความระมัดระวังในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและนักเรียนเองก็ขาดความระมัดระวังในการนำเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวัน และมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดย จัดประชุมบุคลากรในทุกฝ่ายให้มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงอย่างทั่วถึง และนำครู/ นักเรียนไปศึกษาดูงานจากแหล่งการเรียนรู้จากสถานศึกษาที่ประสบ ความสำเร็จ และควรมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

พัชญา วะไลใจ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่ชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาด โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน มีด้านปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงระดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร

ของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชนิษฐา เฒ่าม่วง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำนวน 196 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานตามเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาดของโรงเรียน พบว่ารายด้านอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ด้านประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกประสบการณ์ โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การบริหารงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1

รัชชชัย เต็มคำ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยวิธีศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ในการศึกษาครั้งนี้เป็น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รักษาราชการแทน สังกัดเขตสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอนเขตที่ 1 รวมเป็น 128 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา ตามลำดับ

นงคัจจิตร พิลากุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ในการศึกษาคั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานในสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีการบริหารงานในสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 347 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.9 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.1 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.9 มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.6 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.4 การบริหารงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และเป็นรายด้านจำแนกได้ดังนี้ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ .052 ด้านสร้างความพอประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมด้านความคิดเห็นด้านการบริหารงานโดยรวมใช้เหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ศิริพร แก้วโขง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ตามขอบข่ายงานใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไปกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

มีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ โรงเรียนมีปัญหา การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสถานศึกษา ควรจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งแต่งตั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการนิเทศติดตาม ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โรงเรียนมีปัญหา คือขาดการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับงบประมาณ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา คือให้มีการจัดให้มีการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ด้วยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตรวจสอบการใช้งบประมาณ โดยสรุปโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยที่จะต้องพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โรงเรียนมีปัญหา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา คือ ควรมีการจัดจัดอบรมให้บุคลากรมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังและเป็นระบบ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านการบริหารจัดการทั่วไป พบว่า โรงเรียนมีปัญหา การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความเสี่ยงและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาน้อย ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการวางแผนและการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบควบคุมภายใน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาให้สาธารณชนทราบ

ระพีพรรณ คณาฤทธิ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน ต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การดำเนินการศึกษาโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น Krejcie and Morgan ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 275 คน และสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการพรรณนาข้อมูล และใช้สถิติ t-test และ One-way ANOVA ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง ผลการศึกษาพบว่า 1) ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.3 ดำรงตำแหน่งผู้สอน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่มากที่สุดร้อยละ 46.5 สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.5 สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ปีขึ้นไป 2) ระดับของการบริหารสถานศึกษา ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ทั้งภาพรวมรายด้าน และรายข้อมูลอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่ พบว่า ทั้งการเปรียบเทียบการบริหารงาน โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก ทุกคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามประสิทธิภาพเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่ำกว่า 5 ปี และโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ปีขึ้นไป มีการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

กฤษ พัดพิน (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสม 3) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 3 คน เลือกแบบเจาะจง กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้บริหาร โรงเรียน

จำนวน 3 คน และคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 398 คน โดยการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 แบบสนทนากลุ่มมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการบรรยายประกอบความเรียง ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งมีความพร้อมที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา 2) สภาพปัญหา สถานศึกษาขาดการกำกับ นิเทศติดตามทุกระดับ ขาดความตระหนัก ความรู้ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วน

2. รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) หลักการ ได้แก่ (1) การมีสมรรถนะของผู้บริหาร (2) การมุ่งผลสำเร็จของสถานศึกษา (3) การมีคุณธรรม และ (4) การมีส่วนร่วม 2) วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสถานศึกษาที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน 3) บริบทหรือสภาพแวดล้อม สถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 2 ระบบการบริหารแบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) วิธีการบริหาร แบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์องค์กร (2) การวางแผน (3) การสร้างทีมงาน (4) การดำเนินงาน (5) การนิเทศ (6) การประเมินผล และ (7) การรายงานผล 2) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ (1) พอประมาณ (2) มีเหตุผล (3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (4) มีความรู้ (5) มีคุณธรรม 3) อำนาจหน้าที่ แบ่งออกเป็น 4 งาน ได้แก่ (1) การบริหารวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารบุคคล และ (4) การบริหารทั่วไป

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการดำเนินงาน 2) การนำไปใช้ 3) การประเมินผลการดำเนินงาน และ 4) สรุปผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 การประเมินผล ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1) ขั้นตอนวิธีการประเมิน

มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ (1) สถานศึกษาประเมินตนเอง (2) ประเมินโดยคณะกรรมการประเมินของหน่วยงาน 2) สิ่งที่ประเมิน ประกอบด้วย (1) การประเมินตนเอง ได้แก่ การประเมินการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ 4 งาน และ (2) การประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา (2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ (4) การพัฒนาบุคลากร

ส่วนที่ 5 เงื่อนไข ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) เงื่อนไขความสำเร็จ พบว่า (1) ระดับเขตพื้นที่ต้องกำหนดนโยบาย จัดหารูปแบบ จัดอบรมให้ความรู้บุคลากร แต่งตั้งคณะทำงาน และส่งเสริมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) ระดับโรงเรียนต้องกำหนดนโยบาย พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และจัดระบบการนิเทศภายใน ให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เงื่อนไขข้อจำกัด พบว่า ขาดการกำกับ นิเทศติดตามทุกระดับ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบมี 2 ขั้นตอน คือ (1) การตรวจสอบรูปแบบเชิงคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ส่วน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.18$) และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.16$) (2) การตรวจสอบรูปแบบเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ส่วนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.16$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.17$)

กาญจณี มุลณี (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เปรียบเทียบการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยใช้วิธีการแบบผสมวิธี แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหาร โรงเรียนและกลุ่มผู้สอนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่เขตการศึกษา เขต 26 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 396 คน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านบริหารจัดการศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ ภาวะความสำเร็จ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านบริหารจัดการศึกษา และด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาของการนำเอาหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารสู่ผลลัพธ์/ ภาวะความสำเร็จ ดังนี้ 1) ควรจัดให้มีกิจกรรม/ โครงการเด่น ของโรงเรียนที่ชัดเจน 2) ควรจัดให้มีการประเมินเพื่อการพัฒนา ศึกษา คูงานแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) ควรนำนักเรียนเข้าศึกษาพื้นที่ ตัวอย่างในการดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน และ 5) ควรมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

ชาคริสต์ เหลืองเจริญ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหาร โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา เขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราดจำแนกตามพื้นที่ตั้งสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้าราชการครู จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤตที่ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher least significant difference) ผลการการศึกษาพบว่า 1) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความพอประมาณ ด้านมีเหตุผลและด้าน ภูมิคุ้มกันที่ดี พบว่าผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอ คลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับปานกลาง 2) การนำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารของสถานศึกษา เขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นรายด้าน ความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการบริหารของสถานศึกษา เขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านความพอประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

อรอนงค์ ดุมนิล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของ สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพื้นที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการทดสอบค่า t และผลการทดสอบค่า F วิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรม สำเร็จรูป ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลลัพธ์และความสำเร็จของสถานศึกษา 2) ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่จำแนกตามขนาดโรงเรียนปรากฏว่าความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ศรีสุดา สุกิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น 172 คน ได้มาโดยการใช้ตาราง Krejcie และ Morgan และโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประเภทปลายเปิด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้าน มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงสภาพการจัดการศึกษาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้าน มีปัญหาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงปัญหาการจัดการศึกษาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา 4) ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสภาพการจัดการศึกษา ในด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาและด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และปัญหาการจัดการศึกษา ในรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ วุฒิการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 367 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ วุฒิการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2558 ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey research) ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบไปด้วยหลักแนวคิดสามห่วง สองเงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ตามขอบข่ายงานใน 4 ด้านคือ

1. ด้านการบริหารวิชาการ	จำนวน	15	ข้อ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	จำนวน	15	ข้อ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน	15	ข้อ
4. ด้านการบริหารทั่วไป	จำนวน	15	ข้อ

ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามจากตอนที่ 2 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุงนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านคือ

2.1 นางเพ็ญศรี เนะแก้ว	ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
2.2 นางฉนิษฐา แดงสมสุขเจริญ	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
2.3 อาจารย์ ดร.วัลลภ ใจดี	อาจารย์ประจำ ภาควิชาพื้นฐานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ไปตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสมและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปรับปรุงวิธีหาคคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำเนนการหาคคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนบ้านศรีมหาธา สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคคุณภาพ โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่น สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

1. ขอนหนังสือจากประธานกรรมการการบริหาร หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประจำสาขา บริหารทั่วไป คณะบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เพื่อขอความร่วมมือการอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม

2. นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยรวบรวมเก็บด้วยตัวเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายโดยกำหนดเกณฑ์การแปรผล และความหมายของการปฏิบัติที่เป็นจริงในโรงเรียนจากคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

(กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, 2545, หน้า 63)

1.00-1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับน้อยที่สุด
1.50-2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับน้อย
2.50-3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง
3.50-4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับมาก
4.50-5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทศบาล
วัดราษฎร์นนิมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม
เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ
Compare mean และ ใช้การบรรยายเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน จำนวน 66 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 66)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	28.79
หญิง	47	71.21
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	12	18.18
30-40 ปี	24	36.37
41-50 ปี	14	21.21
51 ปีขึ้นไป	16	24.24

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	48	72.73
สูงกว่าปริญญาตรี	18	27.27
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	19	28.79
5-9 ปี	12	18.18
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	35	53.03

จากตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 71.21 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.37 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.03 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวม

การบริหารจัดการ สถานศึกษา	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา																		
	ความพอประมาณ			ความมีเหตุผล			การมีภูมิคุ้มกันที่ดี			เงื่อนไขความรู้			เงื่อนไขคุณธรรม			รวม			
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
ด้านการบริหาร วิชาการ	4.41	.32	มาก	4.46	.27	มาก	4.45	.30	มาก	4.45	.28	มาก	4.48	.29	มาก	4.45	.23	มาก	2
ด้านการบริหาร งบประมาณ	4.22	.23	มาก	4.32	.30	มาก	4.22	.25	มาก	4.30	.27	มาก	4.28	.25	มาก	4.27	.22	มาก	4
ด้านการบริหารงาน บุคคล	4.69	.25	มากที่สุด	4.70	.26	มากที่สุด	4.74	.23	มากที่สุด	4.70	.25	มากที่สุด	4.70	.30	มากที่สุด	4.71	.20	มากที่สุด	1
ด้านการบริหาร ทั่วไป	4.39	.26	มาก	4.38	.31	มาก	4.37	.27	มาก	4.40	.30	มาก	4.36	.29	มาก	4.38	.25	มาก	3
ภาพรวม																4.45	.11	มาก	-

จากตารางที่ 4-2 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อโดยพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นอันดับ 1 ($\mu = 4.71$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\mu = 4.45$) ด้านการบริหารทั่วไป ($\mu = 4.38$) และด้านการบริหารงบประมาณ ($\mu = 4.27$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล เป็นดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า เงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.48$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความมีเหตุผล ($\mu = 4.46$) และเงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.45$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.41$)

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ความมีเหตุผล ($\mu = 4.32$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.30$) และเงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.28$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.22$)

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\mu = 4.74$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.70$) และเงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.70$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.69$)

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.40$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความพอประมาณ ($\mu = 4.39$) และความมีเหตุผล ($\mu = 4.38$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.36$)

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารวิชาการ

ด้านการบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา	24 (36.36)	42 (63.34)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	5
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง	30 (45.45)	36 (54.55)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.45	0.50	มาก	3
3. ใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	29 (43.94)	37 (56.06)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.44	0.50	มาก	4
	รวมความพอประมาณ					4.41	.32	มาก	-
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	32 (48.48)	34 (51.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.48	0.50	มาก	2

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
5. กำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนให้ครอบคลุม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	36 (54.55)	30 (45.45)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55	0.50	มาก ที่สุด	1
6. มีการวัดและ ประเมินผลที่ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ทักษะ กระบวนการและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	24 (36.36)	42 (63.34)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	5
	รวมความมีเหตุผล					4.46	.27	มาก	-
7. กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ของการบริการวิชาการ ไว้อย่างชัดเจน	30 (45.45)	36 (54.55)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.45	0.50	มาก	3
8. มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผล การปฏิบัติงาน วิชาการอย่างต่อเนื่อง	32 (48.48)	34 (51.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.44	0.50	มาก	4
9. มีกระบวนการปรับ แผนและกิจกรรมทาง วิชาการให้ยืดหยุ่น ทันกับบริบทที่ เปลี่ยนแปลงไป	32 (48.48)	34 (51.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.48	0.50	มาก	2
	รวมการมีภูมิคุ้มกันที่ดี					4.45	.30	มาก	-

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
10. กำหนดนโยบาย การบริหารวิชาการ ที่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์	36 (54.55)	30 (45.45)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55	0.50	มาก ที่สุด	1
11. มีเป้าหมาย การจัดการทำงาน วิชาการเน้น การพัฒนาความรู้ ความสามารถตาม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน	24 (36.36)	42 (63.34)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	5
12. มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	30 (45.45)	36 (54.55)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.45	0.45	มาก	3
	รวมเงื่อนไขความรู้					4.45	.28	มาก	-
13. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน	32 (48.48)	34 (51.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.44	0.50	มาก	4
14. จัดกิจกรรมที่ สร้างสรรค์สังคม และสิ่งแวดล้อม	32 (48.48)	34 (51.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.48	0.50	มาก	2

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

ด้านการบริหารวิชาการ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ อันดับ	
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							ความ	คิดเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
15. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	36	30	0	0	0	4.55	0.50	มาก	1
	(54.55)	(45.45)	(0.00)	(0.00)	(0.00)			ที่สุด	
	รวมเงื่อนไขคุณธรรม					4.48	.29	มาก	-
	ภาพรวม					4.45	0.23	มาก	-

จากตารางที่ 4-3 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 3 ข้อ คือ การใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้านมีการนิเทศติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.55$) รองลงมาคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการวิชาการไว้อย่างชัดเจน การมีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.48$) และอันดับที่สาม คือ มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการ และส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ($\mu = 4.45$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.48$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความมีเหตุผล ($\mu = 4.46$)

และเงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.45$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.41$)

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านการบริหาร งบประมาณ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
	1. มีการกำหนด มาตรการและใช้ ทรัพยากรของ สถานศึกษา อย่างเหมาะสมกับ แผนงานโครงการ ของสถานศึกษา	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)				
2. จัดให้มีระบบประกัน คุณภาพการศึกษาและ ควบคุมภายใน	14 (21.21)	52 (78.79)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.21	0.41	มาก	3
3. มีการระดมทรัพยากร จากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ ในการบริหารจัดการ อย่างเหมาะสมกับ ทรัพยากรที่มีอยู่	11 (16.67)	55 (83.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.17	0.37	มาก	4
รวมความพอประมาณ						4.22	.23	มาก	-
4. มีเหตุผลวางแผน การจัดสรรงบประมาณ บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติ ราชการประจำปี ของสถานศึกษา	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.29	0.45	มาก	2

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ด้านการบริหาร งบประมาณ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
5. จัดสรรงบประมาณ ให้ตรงตามความ ต้องการ และ สถานการณ์ที่เป็นจริง	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
6. สถานศึกษามีการ บริหารงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.29	0.45	มาก	2
	รวมความมีเหตุผล					4.32	.30	มาก	-
7. มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ ตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านงบประมาณไว้ ชัดเจน	14 (21.21)	52 (78.79)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.21	0.41	มาก	3
8. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบ การใช้งบประมาณ ที่เป็นปัจจุบัน	11 (16.67)	55 (83.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.17	0.37	มาก	4
9. มีแผนการบริหาร ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เกี่ยวกับงบประมาณ	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.29	0.45	มาก	2
	รวมการมีภูมิคุ้มกันที่ดี					4.22	.25	มาก	-
10. พัฒนาความรู้ ความสามารถแก่ ผู้ปฏิบัติงานงบประมาณ อย่างต่อเนื่อง	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
11. ใช้หลักการแนวคิด ที่ถูกต้องในการบริหาร จัดการงบประมาณ	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.29	0.45	มาก	2

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ด้านการบริหาร งบประมาณ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
12. ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติ ใช้ความรู้ความสามารถ แก้ปัญหาอย่างเต็มที่	14 (21.21)	52 (78.79)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.21	0.41	มาก	3
	รวมเงื่อนไขความรู้					4.30	.27	มาก	-
13. การดำเนินงาน ด้านงบประมาณเป็นไป ด้วยความยุติธรรม	11 (16.67)	55 (83.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.17	0.37	มาก	4
14. การดำเนินงาน ด้านงบประมาณเน้น ความซื่อสัตย์สุจริต	19 (28.79)	47 (71.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.29	0.45	มาก	2
15. การดำเนินงาน ด้านงบประมาณ แสดงถึงความ รับผิดชอบ ต่อส่วนรวม	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
	รวมเงื่อนไขคุณธรรม					4.28	.25	มาก	-
	ภาพรวม					4.27	0.22	มาก	-

จากตารางที่ 4-4 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 3 ข้อ คือ ด้านการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ การติดตามประเมินผล ตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เป็นปัจจุบันและการดำเนินงานงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม ($\mu = 4.41$) รองลงมา คือ การกำหนดมาตรการและใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับแผนงาน โครงการของ

สถานศึกษา มีเหตุผลวางแผนการจัดสรรงบประมาณบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีแผนการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับงบประมาณ ใช้หลักการแนวคิดที่ถูกต้องในการบริหารจัดการงบประมาณ และการดำเนินงานด้านงบประมาณเน้นความซื่อสัตย์สุจริต ($\mu = 4.29$) และอันดับสามคือ จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและควบคุมภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานด้านงบประมาณไว้ชัดเจน และ ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ ($\mu = 4.21$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า ความมีเหตุผล ($\mu = 4.32$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.30$) และเงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.28$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.22$)

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงาน บุคคล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	มาก		ปาน กลาง	น้อย					
	มากที่สุด	น้อย ที่สุด							
1. มีการวางแผนกรอบ อัตรากำลังบุคลากรของ สถานศึกษาให้มีความ พอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพ และความเหมาะสม ของงาน	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3
2. ส่งเสริมให้บุคลากร มีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงาน บุคคล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ อันดับ	
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							ความ ถี่	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
3. มีการจัดสรร งบประมาณให้โครงการ พัฒนาบุคลากร ตามความต้องการ และความจำเป็น โดยเน้นความประหยัด	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3
	รวมความพอประมาณ					4.69	.25	มาก	-
4. การพัฒนาบุคลากร มีการวิเคราะห์โครงการ และหลักสูตรให้เป็นไป ตามเหตุผลและ ความจำเป็น	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1
5. ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีมีการตัดสินใจบน พื้นฐานของเหตุและผล	45 (68.18)	21 (31.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.68	0.46	มาก ที่สุด	2
6. กำหนดบทบาท ผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินงานในแต่ละฝ่าย อย่างชัดเจน	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3
	รวมความมีเหตุผล					4.70	.26	มาก	-
7. ใช้วิทยากรท้องถิ่นมา ให้ความรู้ในการพัฒนา บุคลากรเป็นการสร้าง ภูมิคุ้มกันด้านสังคม และวัฒนธรรม	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงาน บุคคล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
8. มีการติดตามผล การดำเนินงาน โครงการ หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากร เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3
9. ส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตอย่างมีรากฐานทาง วัฒนธรรมและพร้อม ที่จะรับต่อกระแส การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม โลกาภิวัตน์	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1
รวมการมีภูมิคุ้มกันที่ดี						4.74	.23	มาก ที่สุด	-
10. มีแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจและ ตระหนักในคุณค่า ของปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	45 (68.18)	21 (31.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.68	0.46	มาก ที่สุด	2
11. ส่งเสริมให้บุคลากร แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3

ตารางที่ 4-5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงาน บุคคล	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
12. พัฒนาบุคลากรให้มี ความรู้และทักษะการใช้ เทคโนโลยีในการจัด การเรียนการสอน	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1
รวมเงื่อนไขความรู้						4.70	.25	มาก ที่สุด	-
13. การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษาเป็นไป อย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้	23 (65.15)	43 (34.85)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.65	0.48	มาก ที่สุด	3
14. มีการกำหนด ระเบียบและธรรมเนียม ปฏิบัติที่ส่งเสริม ความมีวินัยและ คุณธรรม	52 (78.79)	14 (21.21)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.79	0.41	มาก ที่สุด	1
15. มีกิจกรรมในการ ยกย่องส่งเสริมผู้กระทำ ความดีเพื่อพัฒนา บรรยากาศด้านคุณธรรม	45 (68.18)	21 (31.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.68	0.46	มาก ที่สุด	2
รวมเงื่อนไขคุณธรรม						4.70	.30	มาก ที่สุด	-
ภาพรวม						4.71	0.21	มาก ที่สุด	-

จากตารางที่ 4-5 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันจำนวน 6 ข้อ คือ การวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึง ถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน การพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน การส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โลกาภิวัตน์ การส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็น ไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ($\mu = 4.79$) รองลงมา คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีกิจกรรมในการยกย่องส่งเสริมผู้กระทำ ความดีเพื่อพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม ($\mu = 4.68$) อันดับที่สาม คือ มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน มีการจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการและความจำเป็น โดยเน้น ความประหยัด กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ($\mu = 4.65$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\mu = 4.74$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.70$) และเงื่อนไขคุณธรรม ($\mu = 4.70$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.69$)

ตารางที่ 4-6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารทั่วไป	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. จัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
2. มีการดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพของสถานศึกษา	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
3. จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้พอเหมาะ กับสภาพการใช้งาน และสอดคล้องกับงบประมาณ	24 (36.36)	42 (63.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	3
	รวมความพอประมาณ					4.39	.26	มาก	-
4. มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	23 (34.85)	43 (65.15)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.48	มาก	4

ตารางที่ 4-6 (ต่อ)

ด้านการบริหารทั่วไป	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
5. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและ กิจกรรมให้ครอบคลุม การพัฒนาการศึกษา	26 (39.39)	40 (60.61)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.39	0.49	มาก	2
6. มีการบริหารจัดการ ที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายทางเศรษฐกิจ ในระดับต่าง ๆ	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
	รวมความมีเหตุผล					4.38	.31	มาก	-
7. มีการจัดกลไกระบบ การประกันคุณภาพ สถานศึกษาให้เป็นไป ตามมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องและ เป็นรูปธรรม	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
8. มีการบริหาร เชิงกลยุทธ์และใช้ หลักการมีส่วนร่วม	24 (36.36)	42 (63.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	3
9. มีระบบการป้องกัน กับความเสี่ยงของ โครงการที่อาจทำให้ ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์	23 (34.85)	43 (65.15)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.48	มาก	4
	รวมการมีภูมิคุ้มกันที่ดี					4.37	.27	มาก	-
10. มีการจัดระบบ ข้อมูลสารสนเทศ อย่างครอบคลุม เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน	26 (39.39)	40 (60.61)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.39	0.49	มาก	2

ตารางที่ 4-6 (ต่อ)

ด้านการบริหารทั่วไป	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ
	สถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง								
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
11. มีการเผยแพร่และ ส่งเสริมการแสวงหา ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงผ่านสื่อที่ หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
12. มีการให้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	27 (40.91)	39 (59.09)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.41	0.49	มาก	1
	รวมเงื่อนไขความรู้					4.40	.30	มาก	-
13. มีการจัดการการวัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นไปตาม ความต้องการและปัญหา อย่างแท้จริง	24 (36.36)	42 (63.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.48	มาก	3
14. สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมที่สร้างสรรค์สืบ สานวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาไทย	23 (34.85)	43 (65.15)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.35	0.48	มาก	4
15. คณะกรรมการ สถานศึกษาและ ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วน ร่วมรับผิดชอบการ บริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างจริงจัง	26 (39.39)	40 (60.61)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.39	0.49	มาก	2
	รวมเงื่อนไขคุณธรรม					4.36	.29	มาก	-
	ภาพรวม					4.38	0.25	มาก	-

จากตารางที่ 4-6 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 6 ข้อ คือ การจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพของสถานศึกษา การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายทางเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ การจัดกลไกระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การเผยแพร่และส่งเสริมการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 4.41$) รองลงมาคือ กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษา มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมเป็นปัจจุบันทันต่อการใช้งาน และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างจริงจัง ($\mu = 4.39$) อันดับสามคือ จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้พอเหมาะกับสภาพการใช้งาน และสมดุลกับงบประมาณ มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นไปตามความต้องการและปัญหาอย่างแท้จริง ($\mu = 4.36$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า เงื่อนไขความรู้ ($\mu = 4.40$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความพอประมาณ ($\mu = 4.39$) และความมีเหตุผล ($\mu = 4.38$) เป็นอันดับที่สาม ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 4.36$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของ
บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นียมธรรมเกี่ยวกับการบริหาร
จัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเพศ

การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	μ	σ	ระดับความคิดเห็น	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
ด้านการบริหารวิชาการ	4.46	0.26	มาก	4.45	0.23	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.35	0.19	มาก	4.23	0.22	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.61	0.16	มากที่สุด	4.75	0.20	มากที่สุด
ด้านการบริหารทั่วไป	4.43	0.22	มาก	4.36	0.26	มาก
ภาพรวม	4.46	0.11	มาก	4.45	0.11	มาก

จากตารางที่ 4-7 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
วัดราษฎร์นียมธรรม เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามเพศ พบว่าโดยภาพรวมบุคลากรที่มีเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าเพศหญิงทุกด้าน ยกเว้น ด้านการบริหารงานบุคคล

ตารางที่ 4-8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอายุ

การบริหารจัดการ สถานศึกษาตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	อายุ											
	ไม่เกิน 30 ปี			30-40 ปี				41-50 ปี		51 ปีขึ้นไป		
ระดับ	ระดับ		ระดับ	ระดับ		ระดับ		ระดับ		ระดับ		ระดับ
ความ คิดเห็น	μ	σ	ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	μ	σ	ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	μ	σ	ความ คิดเห็น	
ด้านการบริหารวิชาการ	4.55	0.32	มากที่สุด	4.45	0.19	มาก	4.37	0.18	มาก	4.46	0.27	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.31	0.21	มาก	4.28	0.22	มาก	4.25	0.22	มาก	4.23	0.23	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.70	0.18	มากที่สุด	4.74	0.21	มากที่สุด	4.64	0.17	มากที่สุด	4.73	0.23	มากที่สุด
ด้านการบริหารทั่วไป	4.41	0.26	มาก	4.45	0.26	มาก	4.34	0.21	มาก	4.28	0.26	มาก
ภาพรวม	4.49	0.09	มาก	4.48	0.11	มาก	4.40	0.10	มาก	4.43	0.11	มาก

จากตารางที่ 4-8 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามอายุ พบว่าโดยภาพรวมบุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีอายุมากกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า บุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีอายุมากกว่า ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า บุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีอายุมากกว่า ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีอายุน้อยกว่า ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า บุคลากรที่มีอายุ 30-40 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรในกลุ่มอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 4-9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า			สูงกว่าปริญญาตรี		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการบริหารวิชาการ	4.47	0.22	มาก	4.40	0.26	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.27	0.20	มาก	4.26	0.25	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.69	0.20	มากที่สุด	4.75	0.22	มากที่สุด
ด้านการบริหารทั่วไป	4.37	0.26	มาก	4.40	0.22	มาก
ภาพรวม	4.45	0.11	มาก	4.45	0.10	มาก

จากตารางที่ 4-9 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรที่มีการศึกษาในระดับ

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่ากับบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ในด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนบุคลากรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ตารางที่ 4-10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
 เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	ประสบการณ์ในการทำงาน								
	น้อยกว่า 5 ปี			5-9 ปี			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการบริหารวิชาการ	4.44	0.22	มาก	4.41	0.24	มาก	4.48	0.24	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.21	0.15	มาก	4.33	0.26	มาก	4.28	0.23	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.69	0.22	มากที่สุด	4.70	0.24	มากที่สุด	4.72	0.18	มากที่สุด
ด้านการบริหารทั่วไป	4.40	0.27	มาก	4.38	0.23	มาก	4.37	0.26	มาก
ภาพรวม	4.43	0.08	มาก	4.45	0.16	มาก	4.46	0.10	มาก

จากตารางที่ 4-10 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านต่าง ๆ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมบุคลากรที่มี ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-9 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในกลุ่มอื่น ๆ

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในกลุ่มอื่น ๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยการใช้สถิติ Compare mean และใช้การบรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 71.21 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 มีระดับปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.03 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไปและด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล เป็นดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า เสนอไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความมีเหตุผล และเสนอไขความรู้ เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม เป็นอันดับที่สาม ส่วนความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า เงื่อนไขความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความพอประมาณ และความมีเหตุผล เป็นอันดับที่สาม ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน เป็นดังนี้

2.1 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 3 ข้อ คือ การใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้านมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน วิชาการอย่างต่อเนื่อง และการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน รองลงมาคือ ส่งเสริมและสนับสนุน การใช้สื่อจากวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกำหนด มาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการวิชาการ ใ่ว่างชัดเจน การมีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอันดับที่สาม คือ มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการ และส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามลำดับ

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 3 ข้อ คือ ด้านการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ การติดตามประเมินผล ตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เป็นปัจจุบันและการดำเนินงานงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม รองลงมา คือ การกำหนดมาตรการและใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับแผนงาน โครงการของสถานศึกษา มีเหตุผลวางแผนการจัดสรรงบประมาณบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีแผนการบริหาร ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับงบประมาณ ใช้หลักการแนวคิดที่ถูกต้องในการบริหารจัดการ งบประมาณ และการดำเนินงานด้านงบประมาณเน้นความซื่อสัตย์สุจริต และอันดับสาม คือ จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาและควบคุมภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การดำเนินงานด้านงบประมาณ ใ่ว่างชัดเจน และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหา อย่างเต็มที่ ตามลำดับ

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันจำนวน 6 ข้อ คือ การวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน การพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจนการส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกาภิวัตน์ การส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ รองลงมา คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผลมีแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีกิจกรรมในการยกย่องส่งเสริมผู้กระทำความดีเพื่อพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม อันดับที่สาม คือ มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน มีการจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการและความจำเป็น โดยเน้นความประหยัด กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ตามลำดับ

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน จำนวน 6 ข้อ คือ การจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพของสถานศึกษา การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายทางเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ การจัดกลไกระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การเผยแพร่และส่งเสริมการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ กำหนดนโยบายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษา มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมเป็นปัจจุบันทันต่อการใช้งาน และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง

ชุมชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างจริงจัง อันดับสามคือ จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้พอเหมาะกับสภาพการใช้งาน และสอดคล้องงบประมาณ มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีการจัดการการวัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นไปตามความต้องการและปัญหาอย่างแท้จริง ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เห็นว่าผู้บริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เช่น มีการใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้านมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน มีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ มีกระบวนการติดตามประเมินผล ตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เป็นปัจจุบัน และมีการดำเนินงานงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม ตลอดจนมีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน มีการพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น มีการกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกาภิวัตน์ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และมีการบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของ

บุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีพร แก้วโขง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และสามารถอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เห็นว่าผู้บริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เช่น มีการใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้านมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนมีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการวิชาการไว้อย่างชัดเจน มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา กำจัดภัย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบในการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วที่เหมาะสม 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนจัดหลักสูตรและวางแผนจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านบริหารบุคคล โรงเรียนจัดทำแผนรองรับอัตรากำลังครูให้เหมาะสมและครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณ รักและศรัทธาในอาชีพครู 3) ด้านบริหารงบประมาณ จัดทำแผนบริหารงบประมาณแบบบูรณาการ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณด้านต่าง ๆ ความเร่งด่วน และความจำเป็นความประหยัดคุ้มค่า 4) ด้านบริหารทั่วไป จัดระบบข้อมูลสาระ

สนเทศให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และจัดการศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ

พร้อมทั้งระดมทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมจากเครือข่าย ๆ ภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เห็นว่าผู้บริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เช่น มีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ การติดตามประเมินผล มีกระบวนการตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เป็นปัจจุบัน และการมีการดำเนินงานงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญ กำจัดภัย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบในการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วที่เหมาะสม 4 ด้านคือ 1) ด้านบริหารวิชาการ โรงเรียนจัดหลักสูตรและวางแผนจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านบริหารบุคคล โรงเรียนจัดทำแผนรองรับอัตรากำลังครูให้เหมาะสมและครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณรักและศรัทธาในอาชีพครู 3) ด้านบริหารงบประมาณ จัดทำแผนบริหารงบประมาณแบบบูรณาการโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณด้านต่าง ๆ ความเร่งด่วน และความจำเป็น ความประหยัดคุ้มค่า 4) ด้านบริหารทั่วไป จัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และจัดการศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งระดมทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมจากเครือข่าย ๆ ภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เห็นว่าผู้บริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เช่น มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึง ถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน การพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน การส่งเสริมการดำเนินชีวิต

อย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกาภิวัตน์ การส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และ สม่่าเสมอ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา กำจัดภัย (2551) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบในการใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วที่เหมาะสม 4 ด้านคือ

1) ด้านบริหารวิชาการ โรงเรียนจัดหลักสูตรและวางแผนจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านบริหารบุคคล โรงเรียนจัดทำแผนรองรับอัตรากำลังครูให้เหมาะสมและครู ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีจรรยาบรรณ รักและศรัทธาในอาชีพครู 3) ด้านบริหารงบประมาณ จัดทำแผนบริหารงบประมาณแบบบูรณาการ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างงบประมาณ ด้านต่าง ๆ ความเร่งด่วน และความจำเป็นความประหยัดคุ้มค่า 4) ด้านบริหารทั่วไป จัดระบบข้อมูล สารสนเทศให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และจัดการศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งระดมทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมจากเครือข่าย ๆ ภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เห็นว่าผู้บริหาร จัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เช่น มีการจัด โครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับ จำนวนบุคลากรในสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพของสถานศึกษา การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายทางเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ การจัดกลไกระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้เป็น ไป ตามมาตรฐาน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การเผยแพร่และส่งเสริมการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนงค์ ดุมนิล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหาร จัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของข้าราชการครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์และความสำเร็จของสถานศึกษา

2. การอภิปรายผลการความคิดเห็นของของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้บริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมได้นำเอาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการในภาพรวม ที่มุ่งเน้นหลักประสิทธิผลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม ด้วยวิธีการต่างได้แก่ สนับสนุนให้มีการใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้านมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน มีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ มีกระบวนการติดตามประเมินผล ตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เป็นปัจจุบัน และมีการดำเนินงานงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม ตลอดจนมีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดยคำนึง ถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน มีการพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น มีการกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกาภิวัตน์ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชนินฐา เฝ้าม่วง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง

การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงาน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพช ขนาดของโรงเรียน พบว่ารายด้านอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทุกประสบการณ์โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการบริหาร งบประมาณ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาล ราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรมีการกำหนดมาตรการและ ใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับแผนงาน โครงการของสถานศึกษาให้มากขึ้น
- 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรมีการบริหารงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมมาภิบาลให้มากขึ้น

2. จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการบริหาร ทั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัด ราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

- 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรจัดองค์กร โครงสร้างและ ระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 2.2 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรจัดให้มีระบบการป้องกัน กับความเสี่ยงของโครงการที่อาจทำให้ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

1.1 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรมีการจัดประชุมบุคลากรเพื่อจัดทำมาตรการและใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับแผนงาน โครงการของสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี

1.2 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรจัดระบบการบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่มาจากบุคลากรทุกภาคส่วนของโรงเรียน

2. จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

2.1 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยม ควรมีการจัดทำโครงสร้างองค์กรและระบบการบริหารงานขององค์กรที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมควรจัดประชุมบุคลากรเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของโครงการที่อาจทำให้ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ เป็นประจำทุกปี

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนอย่างแท้จริง

2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนากระบวนการการบริหารของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของบุคลากร สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาบริหารจัดการของโรงเรียนอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กนกทิพย์ พัฒนาพั้วพันธ์. (2545). *สถิติอ้างอิงเพื่อการวิจัยทางการศึกษา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมการปกครอง. (2541). *เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: แนวความคิดและยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- กรมวิชาการ. (2542). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2543). *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษดา แสงดี. (2542). การบริหารความเสี่ยง: มิติการประกันคุณภาพโรงพยาบาล. *วารสารกองการพยาบาล*, 26(3), 34-46.
- กาญจณี มุณี. (2556). *การนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). *การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเครือข่ายการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.idd.go.th>
- ขนิษฐา เผ่าม่วง. (2554). *การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จรรยา กำจัดภัย. (2551). *รูปแบบการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในพื้นที่ในจังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2547). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เจริญ เจษฎาวัดย์. (2546). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: พอดี.
- ชาคริสต์ เหลืองเจริญ. (2556). *การบริหารโดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเขตอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). *การจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาพระราชทาน เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ธวัชชัย เต็มคำ. (2554). *ปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรพงษ์ มหาวิโร. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). *คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร*. เพชรบูรณ์: สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงคัจฉัตร พิลากุล. (2554). *การบริหารงานในสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- นราภรณ์ คำหวาน. (2544). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นิพนธ์ กินาวงค์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: ตรีภูไทย.
- ประคินันท์ อุปรมย์. (2551). *สร้างพลังทีมงานตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. นนทบุรี: ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจ สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พัชฎา วะไลใจ. (2553). *การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูติศ พัดพิน. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2541). *หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.eto.ku.ac.th/s-e/main-th.html>
- ระพีพรรณ คณาฤทธิ์. (2554) *การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล หนังสือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนต้องอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- ศรีพร แก้วโขง. (2554). *การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ศรีสุดา สุทธิ. (2557). การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- เศรษฐกิจพอเพียง. (2550). เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/sufficiency.2550>
- สมคิด บางโม. (2544). การบริหารการศึกษา. เลย: สถาบันราชภัฏเลย.
- สมเดช สีแสง. (2544). คู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ.
ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สรสิทธิ์ พรณวงศ์. (2551). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- สุชดา นันทะไชย. (2549). แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริ. เข้าถึงได้จาก <http://www.amin.edu.ku:ac.thlaritce/suchad>
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2542). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.
กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2550). นายยก ๆ เดินสายเจอนักลงทุนย้าปี 50 เร่งปฏิรูปเศรษฐกิจพอเพียง
อ้าแขนรับต่างชาติ. เข้าถึงได้จาก <http://www.naewna.com/new.asp>
- อภิชัย พันธเสน. (2550). โครงการสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเสนอ บทความ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- อรอนงค์ ดุมนิล. (2556). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....
คำชี้แจง เพื่อการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร
ทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม เทศบาล
เมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมที่มีต่อ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล

วัดราษฎร์นิยมธรรม ที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา
ที่มีต่อการบริหารจัดการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ข้อมูล
ที่ท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะถือเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม
โดยไม่มีผลกระทบต่อท่านและองค์กรของท่าน

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ไม่เกิน 30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

 ไม่เกิน 5 ปี 5-9 ปี ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบทดสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการ
โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณาเป็นภาพรวมของแต่ละประเด็น
2. แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก
 - 3 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย
 - 1 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความพอประมาณ	1. มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา					
	2. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อจากวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียง					
	3. ใช้แหล่งวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน					

ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความมีเหตุผล	4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
	5. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	6. มีการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	7. กำหนดมาตรการ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริการวิชาการไว้อย่างชัดเจน					
	8. มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
	9. มีกระบวนการปรับแผนและกิจกรรมทางวิชาการให้ยืดหยุ่น ทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป					
เงื่อนไขความรู้	10. กำหนดนโยบายการบริหารวิชาการที่มุ่งเน้นผสมสัมฤทธิ์					
	11. มีเป้าหมายการจัดการทำงานวิชาการ เน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
	12. มีการศึกษา/ วิเคราะห์/ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เงื่อนไขคุณธรรม	13. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม นำความรู้ ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน					
	14. จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อม					
	15. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำความรู้ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความพอประมาณ	1. มีการกำหนดมาตรการและใช้ทรัพยากร ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับแผนงาน โครงการของสถานศึกษา					
	2. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา และควบคุมภายใน					
	3. มีการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่น เพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม กับทรัพยากรที่มีอยู่					
ความมีเหตุผล	4. มีเหตุผลวางแผนการจัดสรรงบประมาณบรรจุ ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
	5. จัดสรรงบประมาณให้ตรงตามความต้องการ และสถานการณ์ที่เป็นจริง					
	6. สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล					

ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การมีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	7. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การดำเนินงานด้านงบประมาณไว้ชัดเจน					
	8. มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบการใช้ งบประมาณที่เป็นปัจจุบัน					
	9. มีแผนการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เกี่ยวกับงบประมาณ					
เงื่อนไขความรู้	10. พัฒนาความรู้ ความสามารถแก่ผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณอย่างต่อเนื่อง					
	11. ใช้หลักการแนวคิดที่ถูกต้องในการบริหาร จัดการงบประมาณ					
	12. ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ความสามารถ แก้ปัญหาอย่างเต็มที่					
เงื่อนไขคุณธรรม	13. การดำเนินงานด้านงบประมาณเป็นไปด้วย ความยุติธรรม					
	14. การดำเนินงานด้านงบประมาณเน้น ความซื่อสัตย์ สุจริต					
	15. การดำเนินงานด้านงบประมาณแสดงถึง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม					
3. ด้านการบริหารงานบุคคล						
ความมีเหตุผล	1. มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังบุคลากรของ สถานศึกษาให้มีความพอดีกับปริมาณงาน โดย คำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของงาน					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ					
	3. มีการจัดสรรงบประมาณให้โครงการพัฒนา บุคลากร ตามความต้องการและความจำเป็น โดยเน้นความประหยัด					

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4. การพัฒนาบุคลากรมีการวิเคราะห์โครงการและหลักสูตรให้เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็น					
	5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล					
	6. กำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน					
เงื่อนไขความรู้	7. ใช้วิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการพัฒนาบุคลากรเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	8. มีการติดตามผลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง					
	9. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรมและพร้อมที่จะรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกาภิวัตน์					
เงื่อนไขคุณธรรม	10. มีแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
	11. ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
	12. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน					

ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	13. การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษาเป็นไปอย่าง บริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้					
	14. มีการกำหนดระเบียบ และธรรมเนียมปฏิบัติ ที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม					
	15. มีกิจกรรมในการยกย่องส่งเสริมผู้กระทำ ความดีเพื่อพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม					
4. ด้านการบริหารทั่วไป						
ความพอประมาณ	1. จัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้อง กับจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา					
	2. มีการดำเนินการบริการจัดการของสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคม และสภาพของสถานศึกษา					
	3. จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้ พอเหมาะกับการใช้งาน และสมดุล กับงบประมาณ					
ความมีเหตุผล	4. มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบ การบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและ ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป					
	5. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและ กิจกรรมให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษา					
	6. มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายทางเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ					

ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การมีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	7. มีการจัดกลไกระบบการประกันคุณภาพ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม					
	8. มีการบริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการ มีส่วนร่วม					
	9. มีระบบการป้องกันกับความเสี่ยงของโครงการ ที่อาจทำให้ไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์					
เงื่อนไขความรู้	10. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่าง ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน					
	11. มีการเผยแพร่และส่งเสริมการแสวงหาความรู้ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่อง					
	12. มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
เงื่อนไขคุณธรรม	13. มีการจัดการการวัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นไปตาม ความต้องการและปัญหาอย่างแท้จริง					
	14. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทย					
	15. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างจริงจัง					